

Artsen : Internationale mobiliteit

NOTA VAN DE CEL PLANNING VAN HET AANBOD VAN DE GEZONDHEIDSZORGBEROEPEN

Colofon

Werkgroep:

Anne Delvaux, Pascale Steinberg, Toon De Geest, Gretel Dumont, Pieter-Jan Miermans, Muriel Quinet, Aurélia Somer, Petra Van den Eynde.

Projectverantwoordelijke: Aurélia Somer

Directeur-generaal DG Gezondheidszorg : Christiaan Decoster

Verantwoordelijke uitgever:

Dirk Cuypers, Victor Hortaplein 40, bus 10, 1060 Brussel

Maart 2015

Contactgegevens :

Directoraat-generaal Gezondheidszorg
 Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening
 Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen
 Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
 Eurostation II
 Victor Hortaplein 40, bus 10 – 1060 Brussel
 T. +32 (0)2 524 97 16
 +32 (0)2 524.97.97
 F. +32 (0)2 524 97 98

com.dg2@gezondheid.belgie.be

www.health.fgov.be

Ce document est également disponible en français.

Elke gedeeltelijke reproductie van dit document is toegestaan mits de bron vermeld wordt.
 Dit document is beschikbaar op de website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Inhoud

Inleiding.....	4
I. De verschillende types mobiliteit.....	5
II. Studenten die de basisopleiding geneeskunde volgen	10
1. Vlaamse gemeenschap.....	10
2. Franse gemeenschap.....	12
III. Beroepsbeoefenaars opgenomen in de contingentering van de medische specialisaties in België 15	
1. Vlaamse gemeenschap.....	16
2. Franse gemeenschap.....	17
IV. Beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om de geneeskunde uit te oefenen in België.....	18
1. Inleiding.....	18
2. Verdeling van de artsen op basis van hun nationaliteit	19
3. Verdeling van de artsen op basis van hun land van oorsprong	21
4. Verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van de artsen.....	25
V. Beroepsbeoefenaars actief in België	39
VI. BIJLAGEN	46

Inleiding

De kwestie 'mobiliteit' is uitermate belangrijk in België om de medische manpower te bepalen en te plannen.

In België wordt er namelijk een systeem van contingentering van de medische manpower toegepast aan de hand van quota (beperking van het aantal kandidaten), om de toegang tot de medische specialiteiten te reguleren.

Het doel van die regulatie is een gepast aantal artsen op te leiden om aldus te beantwoorden aan de behoeften van de Belgische bevolking.

De contingenteringsquota zijn enkel van toepassing op de studenten die sinds 2004 hun basisdiploma behaald hebben aan een Belgische universiteit. Het aantal gediplomeerden van een buitenlandse universiteit die toestemming krijgen om zich te komen specialiseren in België is daarentegen niet beperkt. Die migratiestroom verstoort dus het contingenteringssysteem. Hetzelfde geldt voor de beroepsmobiliteit, die gebaseerd is op de erkenning van de in het buitenland behaalde bijzondere beroepstitels.

De mobiliteit bij studenten is een fenomeen dat complex kan zijn.

Er zijn namelijk heel wat studenten die een opleiding komen volgen in België, en dat om tal van redenen: het feit dat de toegang tot medische studies wordt ingeperkt bij onze bureaus uit Frankrijk en Nederland, de Bologna-akkoorden, etc.

Die opleiding kan betrekking hebben op de volledige cursus of op een deel ervan.

Bij de kwantificering van het aantal mobiele studenten moet er rekening worden gehouden met de volgende elementen: de nationaliteit van de persoon, diens land van verblijf en het land van oorsprong van het vorige diploma.

De mobiliteit bij studenten zorgt ervoor dat er groepen met een buitenlandse nationaliteit naar België komen om er te studeren. Die studenten kunnen vervolgens hier blijven en hun beroep in België uitoefenen, terugkeren naar hun land van oorsprong, of migreren naar nog een ander land. Die personen zijn dus niet altijd actief op de Belgische arbeidsmarkt.

Voor de planning van het aantal artsen in België is het dan ook belangrijk om die stromen uit het buitenland te kunnen monitoren. Die vallen namelijk niet onder de quota, in tegenstelling tot de studenten en kandidaten die hun basisdiploma hebben behaald aan een Belgische universiteit.

I. De verschillende types mobiliteit

De **studentenmobiliteit** heeft betrekking op de buitenlandse studenten die in België een opleiding komen volgen om het basisdiploma geneeskunde behalen.

Men spreekt van **professionele mobiliteit** indien personen met een basisdiploma (gedeeltelijke opleiding) of een basisdiploma aangevuld met een specialisatie (volledige opleiding) in België komen werken.

De mobiliteit betreft dus personen met verschillende bagages

- Zonder opleiding
- Met een basisdiploma ontvangen in het buitenland
- Met een volledige opleiding genoten in het buitenland

Het is belangrijk om de mobiliteit van de studenten en van de beroepsbeoefenaars te meten, om na te gaan of die in- en uitstroom effectief een invloed hebben op het Belgische systeem van contingentering of niet.

De quota gelden enkel voor de gediplomeerde studenten die hun basisopleiding kregen in een Belgische universiteit, onafhankelijk van hun nationaliteit. De wetgeving voorziet echter een vrijstelling voor personen die hun diploma van middelbare studies ontvingen in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die geen volledige opleiding leidend tot het diploma van dokter in de heel-, genees- en verloskunde organiseert (meer bepaald Luxemburg, Liechtenstein en Malta).

Studenten met een basisdiploma dat uitgereikt werd buiten België kunnen toegang krijgen tot een specialiteit, onafhankelijk van de quota, op voorwaarde dat ze een stageplaats vinden.

Ook beroepsbeoefenaars die volledig in het buitenland werden opgeleid (basisdiploma + specialiteiten) kunnen rechtstreeks op de Belgische arbeidsmarkt terechtkomen (via de erkenning van hun diploma en van hun bijzondere beroepstitel).

De artsen uit een land dat behoort tot de Europese Economische Ruimte (Europese Unie + Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) en uit Zwitserland die over een diploma van arts beschikken van één van die landen, krijgen een erkenning in België overeenkomstig richtlijn nr. 2013/55/EG van 20 november 2013¹. De artsen uit een land dat geen lid is van de Europese Economische Ruimte moeten daarentegen individueel een aanvraag voor academische gelijkwaardigheid van hun diploma indienen.

¹ Aan de hand van [Richtlijn 2005/36/EG](#) heeft de Europese Unie het stelsel van erkenning van beroepskwalificaties hervormd om de arbeidsmarkten flexibeler te maken, de liberalisering van de diensten verder uit te bouwen, de automatische erkenning van de kwalificaties aan te moedigen en de administratieve procedures te vereenvoudigen.

Op 20 november 2013 hebben het Europees Parlement en de Raad richtlijn 2013/55/EU tot wijziging van [Richtlijn 2005/36/EG](#) betreffende de erkenning van beroepskwalificaties goedgekeurd. Die richtlijn werd op 28 december 2013 gepubliceerd in het publicatieblad van de Europese Unie en werd 20 dagen na publicatie van kracht (zijnde op 17 januari 2014). De termijn voor de omzetting bedraagt twee jaar (moet dus worden geïmplementeerd tegen 18 januari 2016).

De effecten van de Europese richtlijn zijn , omwille van hun complexiteit, moeilijk meetbaar. De richtlijn laat Europeanen toe om in België een opleiding te volgen en terug te keren naar hun thuisland van zodra ze hun opleiding hebben beëindigd.

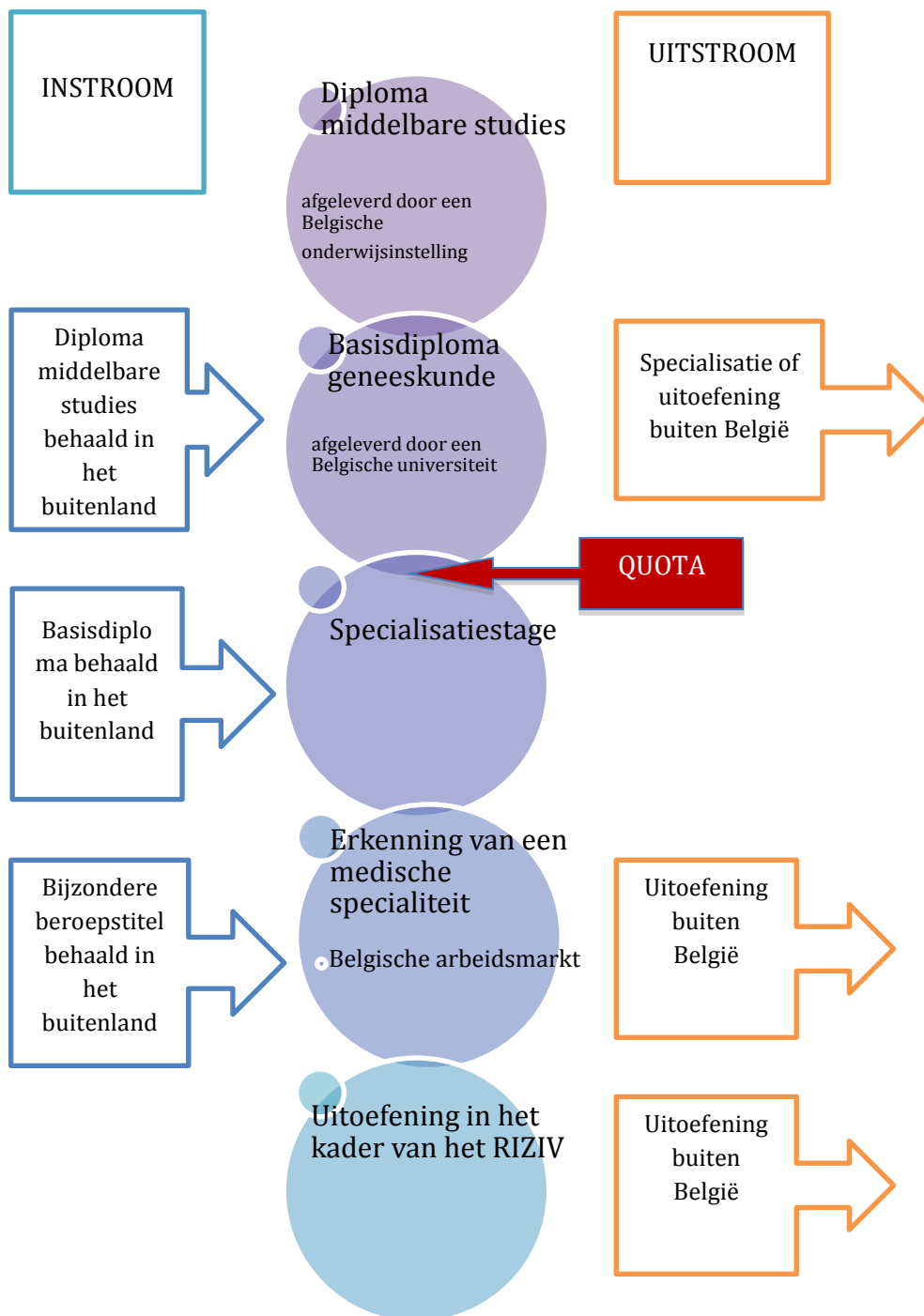
Eenzijds kan elke arts die in een in deze richtlijn opgesomd land zijn diploma heeft gehaald, zijn diploma laten erkennen als zijnde gelijkwaardig aan het Belgisch geneeskundediploma, en zijn beroep in België uitoefenen, eventueel nadat hij een specialisatiestage in België heeft volbracht, en dit buiten de contingentering. Aangezien de quota's enkel slaan op de gediplomeerden van de Franse en Vlaamse Gemeenschap, voedt deze instroom van in het buitenland opgeleide artsen de voorraad manpower van artsen, los van de contingentering.

Omgekeerd kan elke gediplomeerde of zelfs erkende arts die gemachtigd is een bijzondere beroepstitel in België te voeren, gemakkelijk het land verlaten en zijn beroepskwalificaties laten erkennen door de nationale overheden van de Europese landen die in de Europese richtlijn zijn opgesomd. Gaat het om een gediplomeerde uit een Belgische universiteit, dan betreft het een plaats die in de contingentering meetelt maar die niet bijdraagt tot de vergroting van de voorraad manpower op het Belgisch grondgebied.

Figuur 1 geeft een schematische weergave van de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars bij de artsen.

Figuur 1. Mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars bij de artsen.

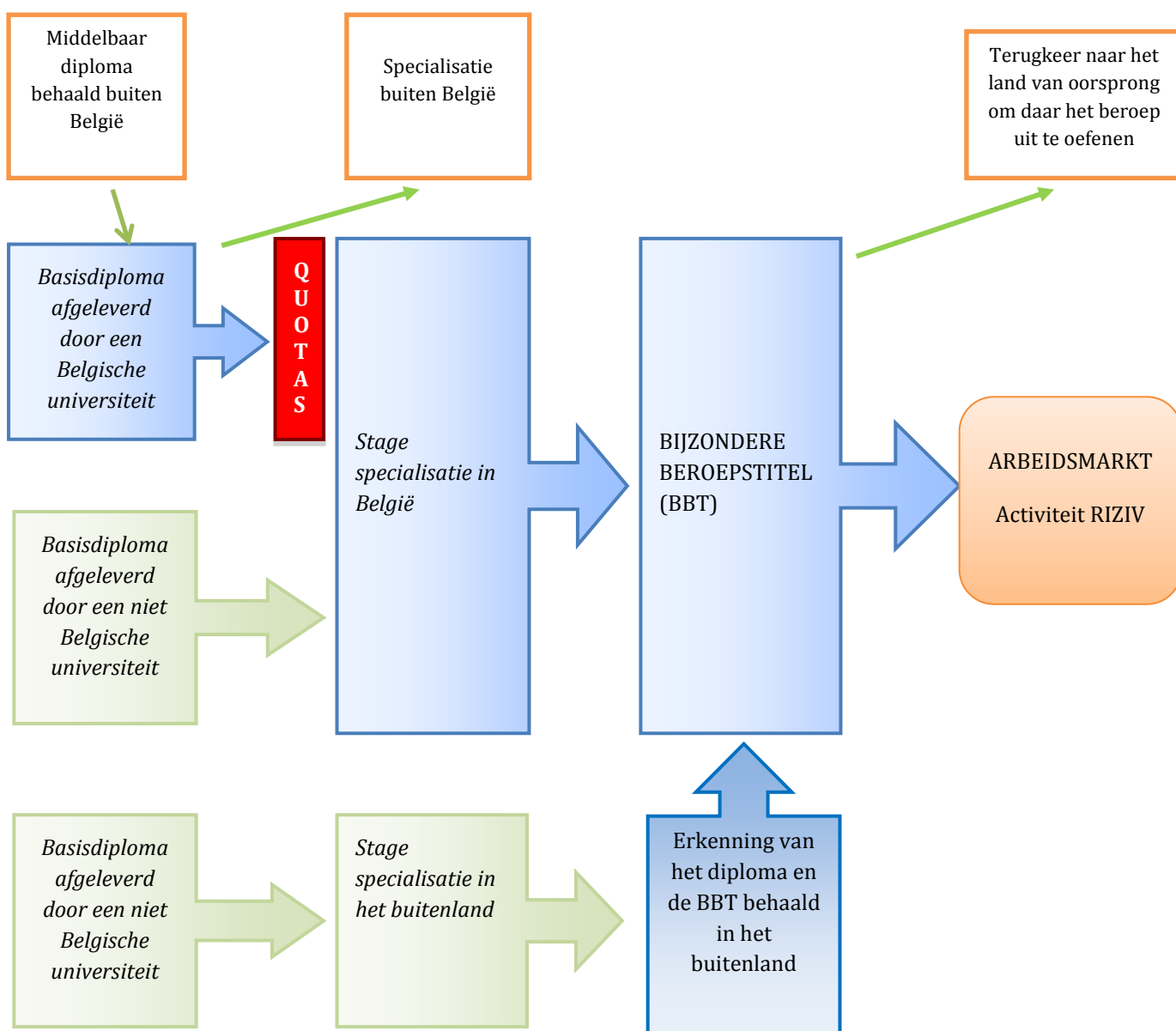

Figuur 2 geeft schematisch de inclusie van de mobiliteit bij studenten en professionelen weer in de quota voor artsen.

De groene kaders in het schema tonen aan dat er, naast de aan de hand van quota gereglementeerde toegang tot de Belgische arbeidsmarkt voor de uitoefening van de geneeskunde in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, voor buitenlanders een parallel circuit bestaat, dat niet onderworpen is aan contingentering om toegang te krijgen tot diezelfde arbeidsmarkt.

De groene pijlen geven de 'verliezen' van studenten weer; het gaat om studenten die oorspronkelijk hun opleiding kregen in België en vervolgens ofwel een opleiding volgen in het buitenland, ofwel België verlaten nadat ze hun opleiding hebben afgerond.

Figuur 2. Inclusie van de mobiliteit (studenten en professionelen) in de quota voor artsen.

We onderscheiden dus meerdere stromen in de mobiliteit, afhankelijk van de studiecycli die werden gevolgd (of niet) in België. Die verschillende stromen dragen op verschillende wijzen bij aan de quota.

Tabel 1. Invloed van de mobiliteitsstromen bij studenten en beroepsbeoefenaars op de quota.

Opleiding	In de quota	Toegang tot de Belgische arbeidsmarkt
Mobiliteit bij studenten		
Basisopleiding gevolgd in België	Ja, maar niet effectief als ze het land verlaten	Ja, buiten RIZIV
Volledige opleiding (basis+specialisatie) gevolgd in België	Ja	Ja, met RIZIV-activiteit
Professionele Mobiliteit		
Specialisatie gevolgd in België	Neen	Ja, met RIZIV-activiteit
Volledige opleiding gevolgd in het buitenland + erkenning van de bijzondere beroepstitel	Neen	Ja, met RIZIV-activiteit

Om te bepalen hoeveel studenten en beroepsbeoefenaars er zich in de verschillende categorieën bevinden, moeten we een beroep doen op gegevens die werden verzameld door een aantal instanties.

De gegevens van de gemeenschappen hebben betrekking op de studenten (effectieve en gediplomeerde) uit de basisopleiding geneeskunde.

De gegevens uit het federaal kadaster van de beoefenaars van gezondheidsberoepen leveren informatie over de kandidaten in opleiding voor een medische specialiteit en over de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn het beroep in België uit te oefenen.

PlanKad dat het kadaster koppelt met gegevens van het RIZIV en die van Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming levert informatie op over de beroepsbeoefenaars die actief zijn in België.

Het is belangrijk om te benadrukken dat de beschikbare gegevens van die drie bronnen complementair zijn.

Wat betreft de mobiliteit bij studenten en beroepsbeoefenaars, is de volgende informatie beschikbaar :

- De **gegevens van onderwijs** informeren ons over de nationaliteit van de studenten en de gediplomeerden (paragraaf II). In de Franse gemeenschap is het ook mogelijk om te bepalen of het diploma middelbaar onderwijs behaald werd in België of in een ander land.
- De **gegevens van het kadaster** informeren ons over de nationaliteit van de studenten die een stageplan aanvatten in België en die over een basisdiploma beschikken dat werd afgeleverd door een Belgische universiteit. Het betreft de studenten die onderworpen zijn aan de contingentering (paragraaf III).
- De **gegevens van het kadaster** informeren ons ook over de nationaliteit en het land van oorsprong van het diploma van de beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om hun beroep in België uit te oefenen (paragraaf IV).

- De **PlanKad-koppeling** geeft informatie over de nationaliteit en het land van oorsprong van het diploma van de buiten het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en in de gezondheidszorgsector actieve beroepsbeoefenaars. Ze biedt ook informatie over het volume van die activiteit. Het betreft de beroepsbeoefenaars die actief zijn op de Belgische arbeidsmarkt (paragraaf V).

II. Studenten die de basisopleiding geneeskunde volgen

Onderwijs valt onder de bevoegdheid van de gemeenschappen, die de authentieke bron vormen van de gegevens over het aantal studenten en het aantal gediplomeerden.

We beschikken over het aantal gediplomeerden op basis van de nationaliteit (Belgisch/niet-Belgisch) voor de twee gemeenschappen, vanaf opleidingsjaar 2004-2005.

De Franse gemeenschap, geconfronteerd met het fenomeen van de mobiliteit bij studenten (Franse studenten) kent ook het land van oorsprong van het diploma middelbaar onderwijs.

De aantallen studenten in de verschillende tabellen zijn geen exacte weerspiegeling van de mobiliteit aangezien heel wat niet-Belgen in België leven en dus studeren. Ze kunnen dienen als indicator maar zijn overschat.

Naast de 'niet-verblijfhoudende' studenten zijn er ook nog studenten met een buitenlandse nationaliteit die in België verblijven en er studeren. In de statistieken zijn die opgenomen als buitenlandse studenten, hoewel ze hun leven opbouwen in België en ze achteraf waarschijnlijk actief zullen zijn op de Belgische arbeidsmarkt. De gegevens van FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie leren ons wat het aandeel buitenlanders is in de Belgische bevolking op 1 januari 2014: 10,9% van de personen die in België verblijven heeft de buitenlandse nationaliteit². Op 1 januari 2010 hebben van de 1.052.207 buitenlanders die in België verblijven, er 140.227 de Franse nationaliteit (13,3%) en 133.536 de Nederlandse (12,7%)³.

De gegevens over de studenten, voor beide gemeenschappen, worden weergegeven op de volgende pagina's.

1. Vlaamse gemeenschap

Studenten in de Vlaamse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 2 geeft de verdeling van het totale aantal studenten geneeskunde (*studiegebied geneeskunde, opleiding geneeskunde*) in het onderwijs van de Vlaamse gemeenschap op basis van de nationaliteit (Belgisch of niet-Belgisch), van opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2013-2014.

De types onderwijs die werden opgenomen zijn de volgende: academische bachelors, masters, kandidaturen en licenties.

² Bijlage 3 geeft de verdeling van de Belgische en niet-Belgische bevolking op basis van de verschillende gewesten.

³ Er zijn geen recentere gegevens beschikbaar.

De opleiding *geneeskunde (arts)* stemt overeen met de oude kandidaturen en licenties. De andere aanduidingen voor *geneeskunde* verwijzen naar de bachelors en de masters die samen worden verrekend. Vanaf het jaar 2012-2013 is er nog slechts één benaming (*geneeskunde* voor de bachelors en masters).

Tabel 2. Verdeling van de aantallen studenten geneeskunde in het onderwijs van de Vlaamse gemeenschap, op basis van de nationaliteit (studiegebied geneeskunde, opleiding geneeskunde).

JAAR	Opleiding	TOTAAL AANTAL		NATIONALITEIT			
		Aant	%	Belgisch		Niet-Belgisch	
				Aant	%	Aant	%
2004-2005	Geneeskunde	741	100,0	675	91,1	66	8,9
	Geneeskunde (arts)	2.775	100,0	2.563	92,4	212	7,6
	Huisarts	306	100,0	285	93,1	21	6,9
	Totaal	3.822	100,0	3.523	92,2	299	7,8
2005-2006	Geneeskunde	1.539	100,0	1.411	91,7	128	8,3
	Geneeskunde (arts)	2.308	100,0	2.142	92,8	166	7,2
	Huisarts	288	100,0	269	93,4	19	6,6
	Totaal	4.135	100,0	3.822	92,4	313	7,6
2006-2007	Geneeskunde	2.321	100,0	2.135	92,0	186	8,0
	Geneeskunde (arts)	1.916	100,0	1.789	93,4	127	6,6
	Huisarts	148	100,0	143	96,6	5	3,4
	Totaal	4.385	100,0	4.067	92,8	318	7,2
2007-2008	Geneeskunde	3.000	100,0	2.754	91,8	246	8,2
	Geneeskunde (arts)	1.491	100,0	1.389	93,2	102	6,8
	Huisarts	10	100,0	9	90,0	1	10,0
	Totaal	4.501	100,0	4.152	92,3	349	7,7
2008-2009	Geneeskunde	3.787	100,0	3.473	91,7	314	8,3
	Geneeskunde (arts)	1.084	100,0	1.010	93,2	74	6,8
	Totaal	4.871	100,0	4.483	92,1	388	7,9
	Geneeskunde	587	100,0	546	93,1	41	6,9
2009-2010	Geneeskunde (arts)	4.835	100,0	4.423	91,5	412	8,5
	Totaal	5.422	100,0	4.969	91,7	453	8,3
	Geneeskunde	4	100,0	1	25,0	3	75,0
	Geneeskunde (arts)	5.661	100,0	5.197	91,8	464	8,2
2010-2011	Totaal	5.665	100,0	5.198	91,8	467	8,2
	Geneeskunde	1	100,0	-	0,0	1	100,0
	Geneeskunde (arts)	5.807	100,0	5.317	91,6	490	8,4
	Totaal	5.808	100,0	5.317	91,6	491	8,4
2012-2013	Geneeskunde	6.000	100,0	5.489	91,5	511	8,5
	Totaal	6.000	100,0	5.489	91,5	511	8,5
2013-2014	Geneeskunde	6.290	100,0	5.755	91,5	535	8,5
	Totaal	6.290	100,0	5.755	91,5	535	8,5

Bron : Specifieke vraag aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs.

Van 1999 tot 2007 is de datum van de telling 1 februari, nadien 30 september.

Types onderwijs : academische bachelors, masters, kandidaturen en licenties.

De opleiding **geneeskunde (arts) en huisarts** stemt overeen met de oude kandidaturen en licenties.

De andere benamingen voor **geneeskunde** verwijzen naar de bachelors en de masters die samen worden verrekend.

Ongeveer 8 % van de studenten die de studies geneeskunde volgen in de Vlaamse gemeenschap hebben niet de Belgische nationaliteit, ongeacht het jaar van de opleiding. We stellen erg weinig evolutie vast in het aandeel niet-Belgische studenten in de Vlaamse gemeenschap (een erg lichte stijging de afgelopen jaren).

2. Franse gemeenschap

Studenten in de Franse gemeenschap op basis van het land van oorsprong van het diploma middelbare studies

Tabel 3 geeft de verdeling van het totale aantal studenten in de eerste cyclus (academische bachelors en kandidaturen) geneeskunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap, op basis van het land van oorsprong van het diploma middelbare studies (België, buitenland, niet gekend), sinds opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2011-2012.

Tabel 3. Verdeling van de aantallen studenten in de eerste cyclus geneeskunde in de Franse gemeenschap op basis van het land van de middelbare studies.

JAAR	BELGIË		BUITENLAND		NIET GEKEND		TOTAAL
	Aant	%	Aant	%	Aant	%	
2004-2005	1.954	81,21	431	17,91	21	0,87	2.406
2005-2006	2.192	79,68	530	19,27	29	1,05	2.751
2006-2007	2.320	79,67	573	19,68	19	0,65	2.912
2007-2008	2.291	79,16	588	20,32	15	0,52	2.894
2008-2009	2.534	79,76	631	19,86	12	0,38	3.177
2009-2010	3.219	78,67	847	20,70	26	0,64	4.092
2010-2011	3.748	74,32	1.080	21,42	215	4,26	5.043
2011-2012	4.088	71,19	1.285	22,38	369	6,43	5.742

Bron : cref.be

Types onderwijs : academische bachelors en kandidaturen.

Het aandeel studenten dat zijn middelbare studies heeft doorlopen buiten België neemt systematisch toe bij de studenten in de eerste cyclus geneeskunde (academische bachelors en kandidaturen) van de Franse gemeenschap. Het stijgt van 17,91% in academiejaar 2004-2005 naar 22,38% in 2011-2012.

Studenten in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 4 geeft de verdeling van het totale aantal studenten in de eerste cyclus geneeskunde (academische bachelors en kandidaturen) in het onderwijs van de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten (België, Frankrijk, Luxemburg, andere landen van de Europese Unie, niet gekend), van opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2013-2014.

Tabel 4. Verdeling van de aantallen studenten in de eerste cyclus geneeskunde in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten.

	BELGIË		FRANKRIJK		LUXEMBURG		Rest EU		Buiten EU		NIET GEKEND		TOTAAL
	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	
2004-2005	1.945	80,84	144	5,99	26	1,08	80	3,33	195	8,10	16	0,67	2.406
2005-2006	2.211	80,37	204	7,42	28	1,02	85	3,09	203	7,38	20	0,73	2.751
2006-2007	2.337	80,25	231	7,93	37	1,27	96	3,30	188	6,46	23	0,79	2.912
2007-2008	2.334	80,65	241	8,33	30	1,04	104	3,59	169	5,84	16	0,55	2.894
2008-2009	2.614	82,28	258	8,12	31	0,98	103	3,24	159	5,00	12	0,38	3.177
2009-2010	3.293	80,47	378	9,24	50	1,22	161	3,93	199	4,86	11	0,27	4.092
2010-2011	3.858	76,50	618	12,25	61	1,21	221	4,38	273	5,41	12	0,24	5.043
2011-2012	4.228	73,63	790	13,76	77	1,34	251	4,37	390	6,79	6	0,10	5.742
2012-2013	ND												
2013-2014	4.403	73,76	746	12,50	65	1,09	306	5,13	442	7,40	7	0,67	5.969

Bron : cref.be

Types onderwijs : academische bachelors en kandidaturen.

NB = niet beschikbaar

Het aandeel niet-Belgische studenten neemt toe bij de studenten in de eerste cyclus geneeskunde (academische bachelors en kandidaturen) van de Franse gemeenschap, sinds 2010-2011. Het stijgt van 19,53% tijdens academiejaar 2009-2010 naar 26,24% in 2013-2014.

Het aandeel Franse studenten neemt stelselmatig toe en bereikt 12,50% in 2013-2014. Het aandeel Luxemburgse studenten schommelt rond de 1%. Het aandeel studenten met nog een andere Europese nationaliteit neemt stelselmatig toe, en bereikt 5,13% in 2013-2014. Het aandeel studenten met een niet-Europese nationaliteit schommelt en lijkt te stijgen van 4,86% in 2009-2010 naar 7,40% in 2013-2014.

De Franse gemeenschap, geconfronteerd met een steeds grotere mobiliteit bij studenten in verschillende types opleidingen, heeft een decreet uitgevaardigd dat de toegang van de 'niet-verblijfhoudende' studenten beperkt in bepaalde studierichtingen⁴.

De Franse Gemeenschap keurde het decreet van 12 juli 2012 goed waarbij de cursussen geneeskunde en tandheelkunde worden opgenomen in het stelsel dat werd ingesteld door het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs. Die wetgeving heeft tot doel het aantal nietverblijfhoudende ingeschrevenen tot 30% te beperken. De selectie gebeurt bij wijze van uitloting. Voor de studies geneeskunde zullen de effecten van dat decreet pas vanaf 2018 zichtbaar zijn. Sinds 2013 legt de Franse Gemeenschap een tweede bijkomende voorwaarde op voor studenten uit Frankrijk; zij laat de studenten die meer dan één keer niet geslaagd zijn in een eerste jaar geneeskunde in Frankrijk (PACES, concours...) niet langer toe om zich in te schrijven voor de oriëntatietest in de gezondheidssector.

Tabel 5 geeft de verdeling van het totale aantal studenten in de tweede cyclus geneeskunde (masters en licenties) in het onderwijs van de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit

⁴ Het decreet « niet-inwoners » van 16 juni 2006 van de Franse gemeenschap wil het aandeel niet-verblijvende studenten beperken tot 30% van het aantal voor het eerst ingeschrevenen van het voorafgaande jaar. Om niet in tegenspraak te zijn met het Europees Gerechtshof, is die beperking van de mobiliteit enkel gerechtvaardigd als ze kadert in de doelstelling van de bescherming van de volksgezondheid.

van de studenten (België, Frankrijk, Luxemburg, andere landen van de Europese Unie, niet gekend), vanaf opleidingsjaar 2004-2005 tot het jaar 2011-2012.

Tabel 5. Verdeling van de aantallen studenten in de tweede cyclus geneeskunde in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit van de studenten.

	BELGIË		FRANKRIJK		LUXEMBURG		Rest EU		Buiten EU		NIET GEKEND		TOTAAL
	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant	%	Aant
2004-2005	1.134	85,33	83	6,25	10	0,75	25	1,88	74	5,57	3	0,23	1.329
2005-2006	1.202	86,10	79	5,66	17	1,22	20	1,43	75	5,37	3	0,21	1.396
2006-2007	1.263	85,11	82	5,53	25	1,68	27	1,82	80	5,39	7	0,47	1.484
2007-2008	1.417	85,26	83	4,99	31	1,87	35	2,11	91	5,48	5	0,30	1.662
2008-2009	1.534	85,70	86	4,80	30	1,68	44	2,46	88	4,92	8	0,45	1.790
2009-2010	1.583	85,85	98	5,31	32	1,74	47	2,55	80	4,34	4	0,22	1.844
2010-2011	1.704	85,37	121	6,06	33	1,65	56	2,81	80	4,01	2	0,10	1.996
2011-2012	1.852	85,74	146	6,76	31	1,44	57	2,64	72	3,33	2	0,09	2.160

Bron : cref.be

Types onderwijs : masters en licenties.

Het aandeel niet-Belgische studenten in de tweede cyclus is kleiner dan in de eerste en blijft constant van academiejaar 2004-2005 tot dat van 2011-2012 (ongeveer 15%). De recente stijging van het aandeel niet-Belgische studenten in de bachelor heeft deze van de master nog niet beïnvloedt.

De Franse studenten zijn het talrijkst (meer dan 6%) en hun aandeel nam de afgelopen jaren toe.

Gediplomeerde studenten in de Franse gemeenschap op basis van de nationaliteit

Tabel 6 geeft de verdeling van het totale aantal gediplomeerde studenten basisgeneeskunde in het onderwijs van de Franse gemeenschap, op basis van de nationaliteit van de studenten (Belg, buitenlander uit de Europese Unie, buitenlander van buiten de Europese Unie), van 2005 tot 2012.

Tabel 6. Verdeling van de studenten met een diploma basisgeneeskunde in de Franse gemeenschap op basis van hun nationaliteit.

JAAR	DIPLOMA	NATIONALITEIT					
		Belgisch		Buitenlander EU		Buitenlander niet-EU	
	Aant	Aant	%	Aant	%	Aant	%
2005	314	262	83,4	33	10,5	19	6,1
2006	322	284	88,2	19	5,9	19	5,9
2007	315	276	87,6	28	8,9	11	3,5
2008	342	297	86,8	28	8,2	17	5,0
2009	369	324	87,8	30	8,1	15	4,1
2010	407	350	86,0	35	8,6	22	5,4
2011	467	404	86,5	43	9,2	20	4,3
2012	462	405	87,6	44	9,5	13	2,8

Bron : cref.be

Het aandeel niet-Belgische studenten met een diploma basisgeneeskunde schommelt lichtjes tussen 2006 en 2012 (tussen 12 en 14%).

De studenten uit de Europese Unie zijn het talrijkst (meer dan 9%) en hun aandeel nam de afgelopen jaren toe.

III. Beroepsbeoefenaars opgenomen in de contingentering van de medische specialisaties in België

De federale databank van de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen, beter gekend als het « kadaster », waarvoor FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de authentieke bron vormt, informeert ons over de nationaliteit van de studenten die een stageplan aanvatten in België, en over een diploma basisgeneeskunde beschikken, afgeleverd door een Belgische universiteit. Het betreft de studenten die onderworpen zijn aan de contingentering.

De onderstaande gegevens werden gehaald uit het kadaster van 17/11/2014. De datum van de extractie kan de cijferresultaten beïnvloeden. De nationaliteit die wordt vermeld in de onderstaande tabellen is namelijk degene die geregistreerd werd op het ogenblik van de extractie. Het gaat dus niet altijd om de nationaliteit op het ogenblik dat het diploma werd uitgereikt, indien de beroepsbeoefenaar veranderd is van nationaliteit.

Bovendien verschillen de modaliteiten van de registratie van de gegevens voor de jaren 2004 en 2005 van die voor de jaren nadien. Die gegevens lijken echter coherent met die van de recentere jaren.

In de onderstaande analyse werden de artsen die zijn vrijgesteld van contingentering niet meegerekend. Ze werden geïdentificeerd op basis van één van de volgende criteria :

- diploma behaald vóór 2004 ;
- diploma middelbare studies afgeleverd door Luxemburg, Liechtenstein of Malta, afgeleid uit de nationaliteit van de persoon (raming) ;
- vrijgestelde specialiteit (arbeidsgeneeskunde, wetsgeneeskunde, beheer van gezondheidsgegevens, verzekeringsgeneeskunde en medische expertise).

De onderstaande tabellen geven, voor beide gemeenschappen, het aantal diploma's en het aantal stageplannen verdeeld op basis van de nationaliteit van de persoon (België, Frankrijk, Nederland, Roemenië, andere) voor het totaal van de jaren 2004 tot 2013.

1. Vlaamse gemeenschap

Tabel 7. Aantal diploma's van de Nederlandstalige Belgische universiteiten 2004-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2004 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit.

TOTAAL 2004-2013							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil*		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	5.012	93,9	4.711	96,2	301	67,8	68
Frankrijk	4	0,1	2	0,0	2	0,5	0
Nederland	261	4,9	154	3,1	107	24,1	8
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	63	1,2	29	0,6	34	7,7	0
TOTAAL	5.340	100,0	4.896	100,0	444	100,0	76

Bron : extractie uit het kadaster van 17/11/2014.

**Belgische diploma' die niet zijn opgenomen in de quota.*

Zonder de inwoners van Luxemburg, Liechtenstein en Malta, want die zijn vrijgesteld van de quota.

Tijdens de periode 2004-2013 hebben de Vlaamse universiteiten 261 diploma's uitgereikt aan inwoners met de Nederlandse nationaliteit (4,9% van alle Nederlandstalige gediplomeerden). Daarvan hebben er 107 geen specialisatieopleiding aangevat in België, terwijl er 154 een stageplan hebben ingediend (zijnde 3,1% van het totale aantal ingediende stageplannen voor dezelfde periode).

Van de 261 gediplomeerden met de Nederlandse nationaliteit hebben er slechts 154 een stageplan ingediend, zijnde 59,0%.

Van de andere gediplomeerden met een buitenlandse nationaliteit, dient ongeveer de helft een stageplan in.

Globaal bekeken werd sinds 2004 ongeveer 6% van de diploma's van Vlaamse universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het aandeel stageplannen dat vanaf 2004 werd aangevat door niet-Belgische studenten ligt lager dan 4%.

De tabellen opgesplitst per jaar zijn opgenomen in bijlage1.

2. Franse gemeenschap

Tabel 8. Aantal diploma's van de Franstalige Belgische universiteiten 2004-2013 en stageplannen die werden aangevat vanaf 2004 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit.

TOTAAL 2004-2013							
Nationaliteit van de persoon	Aantal gediplomeerden		Aantal stageplannen		Verschil*		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	3.327	90,4	3.235	91,0	92	73,0	51
Frankrijk	191	5,2	174	4,9	17	13,5	2
Nederland	3	0,0	3	0,0	0	0,0	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	159	4,3	142	4,0	17	13,5	2
TOTAAL	3.680	100,0	3.554	100,0	126	100,0	55

Bron : extractie uit het kadaster van 17/11/2014.

**Belgische diploma' die niet zijn opgenomen in de quota.*

Zonder de inwoners van Luxemburg, Liechtenstein en Malta, want die zijn vrijgesteld van de quota.

Tijdens de periode 2004-2013 hebben de Franstalige universiteiten 191 diploma's uitgereikt aan inwoners met de Franse nationaliteit (5,2% van alle Franstalige gediplomeerden). Daarvan hebben er 17 geen specialisatieopleiding aangevat in België, terwijl er 174 een stageplan hebben ingediend (zijnde 4,9% van het totale aantal stageplannen ingediend tijdens dezelfde periode).

Van de 191 gediplomeerden met de Franse nationaliteit, dienden er 174 een stageplan in, zijnde 91,1%.

Van de andere gediplomeerden met buitenlandse nationaliteit dient 89,5% een stageplan in.

Globaal bekeken werd sinds 2004 10% van de diploma's aan Franstalige universiteiten uitgereikt aan niet-Belgische studenten. Het aandeel stageplannen dat vanaf 2004 werd aangevat door niet-Belgische studenten bedraagt 9% van het totaal aantal stages.

Als we beide gemeenschappen vergelijken, stellen we dus vast dat in de Franse gemeenschap het aandeel gediplomeerden met een buitenlandse nationaliteit hoger ligt dan in de Vlaamse gemeenschap. Daarnaast dienen in de Franse gemeenschap bijna alle buitenlandse gediplomeerden een stageplan in; in de Vlaamse gemeenschap is dat slechts iets meer dan de helft.

De tabellen opgesplitst per jaar zijn opgenomen in bijlage 2.

IV. Beroepsbeoefenaars die gemachtigd zijn om de geneeskunde uit te oefenen in België

1. Inleiding

De federale databank van de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen, beter gekend als het « kadaster », waarvoor FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de authentieke bron vormt, registreert de gezondheidsbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België.

Het betreft hier de geneesheren die gemachtigd zijn om de geneeskunde in België uit te oefenen en van wie het diploma werd geïssueerd door de bevoegde instanties.

Onder 'de geneesheren die gemachtigd zijn om de geneeskunde uit te oefenen' dient begrepen te worden de houders van een Belgisch wettelijk diploma van arts (benaming volgens de meest recente regelgeving ter zake op 31/12/2013), of "docteur en médecine", de geneesheren, onderdanen van een land van de Europese Unie die in het bezit zijn van het diploma van geneesheer van één van die landen, dat in België erkend moet zijn, overeenkomstig richtlijn nr. 2013/55/EU van 20 november 2013. Daarbij dienen nog gevoegd de geneesheren, afkomstig van een land dat geen lid is van de Europese Unie, die de gelijkwaardigheid van hun diploma hebben bekomen en aan wie de koning de toelating heeft gegeven om de geneeskunde in België uit te oefenen.

De arts moet ook over zijn visum beschikken en in orde zijn met zijn inschrijving bij de Orde van Geneesheren.

Het « kadaster » bevat heel wat informatie over de mobiliteit van de beroepsbeoefenaars die hun beroep in België mogen uitoefenen:

- de nationaliteit van de beroepsbeoefenaars ;
- het land waar ze hun diploma behaalden
- de domiciliëring van de beroepsbeoefenaars in en buiten België.

De volgende paragrafen geven de verdeling van de huisartsen en specialisten, op basis van diverse criteria die verband houden met de mobiliteit.

De vermelde gegevens zijn ofwel afkomstig uit de jaarstatistieken, ofwel uit een specifieke selectie. Ze werden dus op verschillende ogenblikken uit het « kadaster » opgevraagd, wat de cijferresultaten kan beïnvloeden. Zo is het gegeven "nationaliteit" beschikbaar op het ogenblik van de extractie niet altijd de nationaliteit die geregistreerd werd op het ogenblik dat het diploma werd afgeleverd, indien de beroepsbeoefenaar van nationaliteit is veranderd. De duur van de administratieve procedure voor de behandeling van de individuele dossiers kan ook aan de oorsprong liggen van een klein verschil tussen de geselecteerde aantallen op twee verschillende data.

2. Verdeling van de artsen op basis van hun nationaliteit

Deze paragraaf geeft de verdeling van de artsen die gedomicilieerd zijn in België, op basis van hun nationaliteit.

De selectie van gegevens uit het « kadaster » stemt overeen met die van de jaarstatistieken⁵ :

- de geneesheer moet "geïntegreerd" zijn in de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), m.a.w. op basis van naam, voornaam, geslacht en geboortedatum herkenbaar zijn in de KSZ, en een geldig rijksregisternummer⁶ hebben en moet in leven zijn op 31/12/2013 ;
- De erkenning en het visum van de arts moeten geldig zijn op 31/12/2013 ;
- De arts moet een wettelijke woonplaats hebben in België op 31/12/2013.

Tabel 9 geeft het aantal en het percentage erkende artsen en kandidaten in opleiding, gedomicilieerd in België, met de Belgische en de buitenlandse nationaliteit op 31/12/2013, voor de huisartsen en de specialisten.

Tabel 9. Aantal en percentage erkende artsen en kandidaten in opleiding, met de Belgische en de buitenlandse nationaliteit, op 31/12/2013, voor de huisartsen en de specialisten.

	Huisartsen				Specialisten			
	artsen		kandidaten		artsen		kandidaten	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	15.072	100,0	730	100,0	26.459	100,0	4.212	100,0
België	14.590	96,8	675	92,5	24.882	94,0	3.679	87,3
EU (zonder België)	434	2,9	37	5,1	1.499	5,7	453	10,8
Buiten EU	48	0,3	18	2,5	78	0,3	80	1,9

Bron : jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België, 2013.

Extractie uit het kadaster van 31/03/2014.

Het aandeel artsen met de buitenlandse nationaliteit bedraagt 3,2% voor de huisartsen en 6,0% voor de specialisten. De beroepsbeoefenaars met de Europese nationaliteit zijn het talrijkst en hun aandeel is groter bij de specialisten dan bij de huisartsen.

Het aandeel kandidaat-artsen met de buitenlandse nationaliteit bedraagt 7,5% voor de huisartsen en 12,7% voor de specialisten. Die percentages liggen dus tweemaal hoger bij de artsen in opleiding dan bij de gediplomeerde artsen. De Europese kandidaat-artsen zijn het talrijkst en hun aandeel is groter bij de kandidaat-specialisten dan bij de huisartsen.

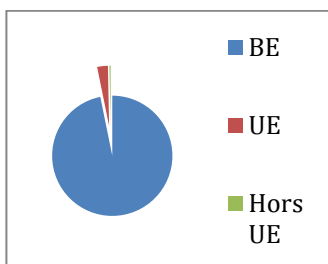
⁵ Jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen 2013 (april 2014), publicatie van de cel planning van het aanbod van de gezondheidszorgberoepen. Beschikbaar op:

[Http://www.gezondheid.belgie.be/hwf](http://www.gezondheid.belgie.be/hwf) --> Publicaties.

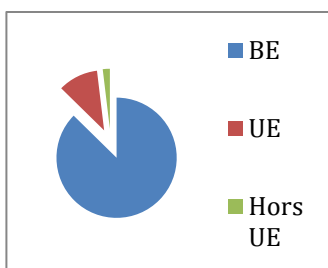
⁶ Er werd geen rekening gehouden met de "bis"-nummers (voor de buitenlanders).

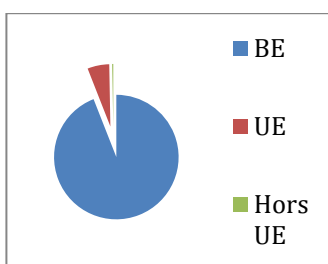
Figuur 3. Verdeling van de erkende huisartsen in België, op basis van hun nationaliteit, op 31/12/2013.

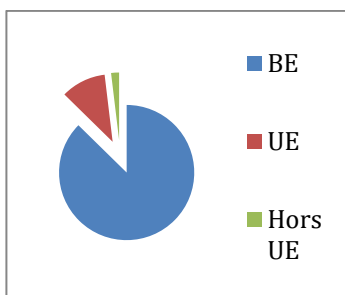
Figuur 4. Verdeling van de erkende kandidaat-huisartsen in België, op basis van hun nationaliteit, op 31/12/2013.

Figuur 5. Verdeling van de erkende artsen-specialisten in België, op basis van hun nationaliteit, op 31/12/2013.

Figuur 6. Verdeling van de erkende kandidaat artsen-specialisten in België, op basis van hun nationaliteit, op 31/12/2013.

3. Verdeling van de artsen op basis van hun land van oorsprong

Deze paragraaf geeft de verdeling van de geneesheren gedomicilieerd in België of in het buitenland, op basis van hun Belgische of buitenlandse (niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland) oorsprong.

De gegevens werden gehaald uit het « kadaster » op 16/05/2014.

De onderstaande tabel geeft het aantal en het percentage artsen van Belgische en buitenlandse (niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland) oorsprong, van 2003 tot 2013, verdeeld op basis van het type erkenning (huisartsen, specialisten en zonder erkenning).

De categorie « zonder erkenning » omvat de artsen die enkel het basisdiploma behaalden, waarvan een deel verder opleiding volgt.

De drie grafieken tonen verschillende evoluties :

- Het aantal artsen van Belgische afkomst, van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning;
- Het aantal artsen van buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning;
- De percentages artsen van Belgische en buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning.

Tabel 10. Aantal en percentage artsen van Belgische en buitenlandse afkomst, volgens het type erkenning (huisartsen, specialisten en zonder erkenning), van 2003 tot 2013.

	AFKOMST	Huisartsen		Specialisten		Artsen zonder erkenning		TOTAAL	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
2003	Belgisch	14.921	99,1	20.489	96,6	10.274	93,0	45.684	96,5
	buitenlands	142	0,9	722	3,4	771	7,0	1.635	3,5
	Totaal	15.063	100,0	21.211	100,0	11.045	100,0	47.319	100,0
2004	Belgisch	15.132	99,1	21.852	96,6	9.607	92,3	46.591	96,5
	buitenlands	145	0,9	767	3,4	800	7,7	1.712	3,5
	Totaal	15.277	100,0	22.619	100,0	10.407	100,0	48.303	100,0
2005	Belgisch	15.319	99,0	22.457	96,5	9.425	91,5	47.201	96,2
	buitenlands	154	1,0	816	3,5	875	8,5	1.845	3,8
	Totaal	15.473	100,0	23.273	100,0	10.300	100,0	49.046	100,0
2006	Belgisch	15.508	99,0	23.176	96,3	8.995	90,3	47.679	95,9
	buitenlands	161	1,0	892	3,7	961	9,7	2.014	4,1
	Totaal	15.669	100,0	24.068	100,0	9.956	100,0	49.693	100,0
2007	Belgisch	15.629	98,9	23.828	96,1	8.669	87,5	48.126	95,3
	buitenlands	167	1,1	969	3,9	1.238	12,5	2.374	4,7
	Totaal	15.796	100,0	24.797	100,0	9.907	100,0	50.500	100,0
2008	Belgisch	15.727	98,9	24.551	95,8	8.314	84,3	48.592	94,6
	buitenlands	182	1,1	1.070	4,2	1.543	15,7	2.795	5,4
	Totaal	15.909	100,0	25.621	100,0	9.857	100,0	51.387	100,0
2009	Belgisch	15.866	98,8	25.003	95,6	8.275	82,1	49.144	94,0
	buitenlands	190	1,2	1.164	4,4	1.803	17,9	3.157	6,0
	Totaal	16.056	100,0	26.167	100,0	10.078	100,0	52.301	100,0
2010	Belgisch	15.941	98,6	25.373	95,2	8.463	79,8	49.777	93,2
	buitenlands	219	1,4	1.272	4,8	2.147	20,2	3.638	6,8
	Totaal	16.160	100,0	26.645	100,0	10.610	100,0	53.415	100,0
2011	Belgisch	16.068	98,4	25.738	94,5	8.765	77,6	50.571	92,2
	buitenlands	260	1,6	1.492	5,5	2.525	22,4	4.277	7,8
	Totaal	16.328	100,0	27.230	100,0	11.290	100,0	54.848	100,0
2012	Belgisch	16.210	98,0	26.074	93,7	9.142	76,1	51.426	91,2
	buitenlands	328	2,0	1.742	6,3	2.865	23,9	4.935	8,8
	Totaal	16.538	100,0	27.816	100,0	12.007	100,0	56.361	100,0
2013	Belgisch	16.423	97,8	26.350	92,9	9.454	75,9	52.227	90,7
	buitenlands	365	2,2	2.006	7,1	3.001	24,1	5.372	9,3
	Totaal	16.788	100,0	28.356	100,0	12.455	100,0	57.599	100,0

Bron: Extractie uit het kadaster van 16/05/2014.

Buitenlandse afkomst = niet-Belgische houders van een diploma behaald in het buitenland.

Het totaal aantal artsen dat zijn beroep mag uitoefenen in België neemt toe sinds 2003. Die stijging geldt zowel voor huisartsen als voor specialisten, ongeacht of ze van Belgische of buitenlandse afkomst zijn.

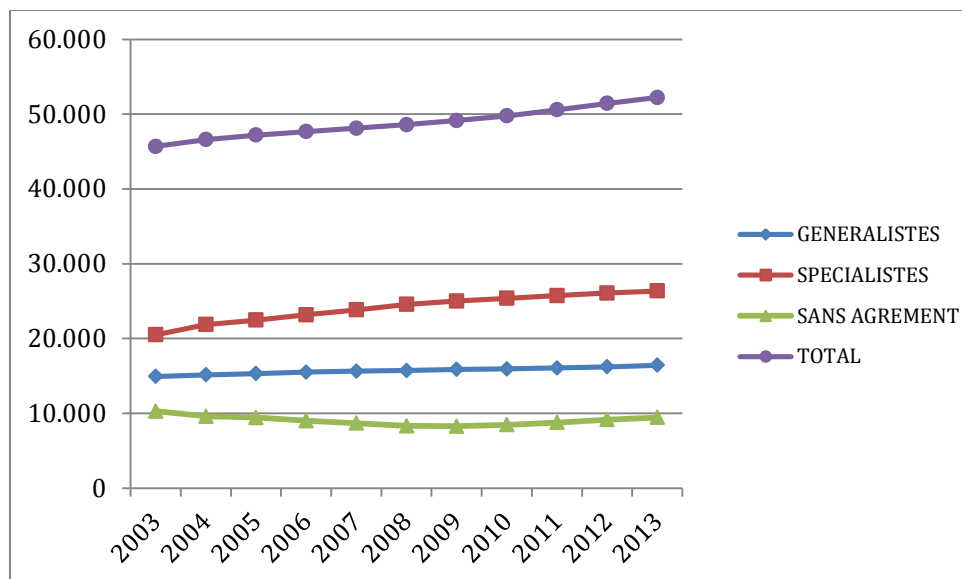
Het percentage huisartsen van buitenlandse afkomst neemt toe sinds 2003, maar bedraagt slechts 2,2% in 2013.

Het percentage specialisten van buitenlandse afkomst neemt eveneens toe en gaat van 3,4% in 2003 naar 7,1% in 2013.

Het percentage artsen zonder erkenning van buitenlandse afkomst neemt systematisch toe sinds 2003 en gaat van 7,0% in 2003 naar 24,1% in 2013.

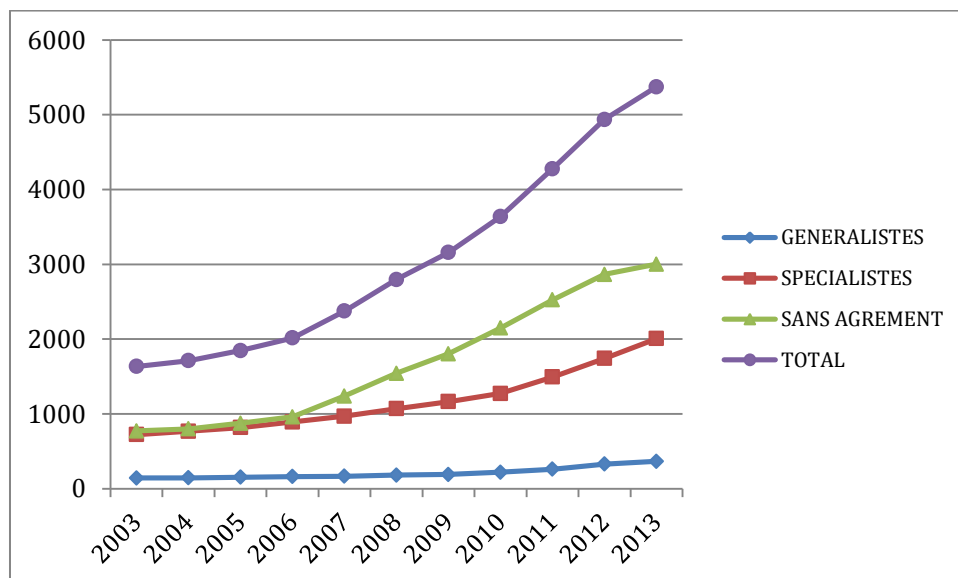
De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

Figuur 7. Evolutie van het aantal artsen van Belgische afkomst, van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning.

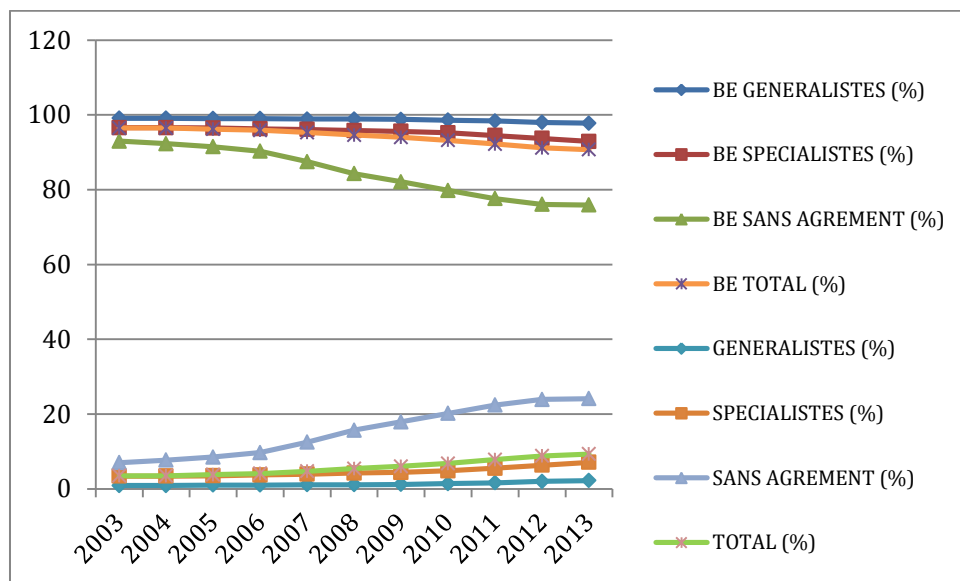
Figuur 7 geeft de stijging weer van het totale aantal artsen van Belgische afkomst, sinds 2003, die vooral toegeschreven kan worden aan de stijging van het aantal specialisten.

Figuur 8. Evolutie van het aantal artsen van buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning.

Figuur 8 toont dat, sinds 2003, de stijging van het aantal artsen van buitenlandse afkomst vooral valt toe te schrijven aan de specialisten en de artsen zonder erkenning.

Figuur 9. Evolutie van het percentage artsen van Belgische en buitenlandse afkomst van 2003 tot 2013, volgens het type erkenning.

Figuur 9 geeft de systematische stijging weer van het percentage artsen van buitenlandse afkomst, van 2003 tot 2013, die veruit het grootst is bij de artsen zonder erkenning.

4. Verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van de artsen

Deze paragraaf geeft de verdeling van de erkenningen op basis van domicilie, nationaliteit en land van oorsprong van de artsen.

Tabel 11 geeft het aantal en het percentage van de erkenningen van specialiteiten die werden afgeleverd en van opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten, op basis van de officiële woonplaats, op 31/12/2013.

De selectie van gegevens uit het « kadaster » stemt overeen met die van de jaarstatistieken ⁷ :

- De geneesheer moet "geïntegreerd" zijn in de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), m.a.w. op basis van naam, voornaam, geslacht en geboortedatum herkenbaar zijn in de KSZ, en een geldig rijksregisternummer ⁸ hebben. De identiteitsgegevens moeten in het Rijksregister worden bijgewerkt en hij/zij moet in leven zijn op 31/12/2013 ;
- De erkenning en het visum van de arts moeten geldig zijn op 31/12/2013 ;
- De arts mag gedomicilieerd zijn in België of in het buitenland.

Tabel 11. Aantal erkenningen en opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten in 2013, op basis van de officiële woonplaats.

	Totaal		In België		In het buitenland	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Erkenningen van specialiteiten	1.203	100,0	1.040	86,5	163	13,5
Opleidingen aangevat voor de specialiteiten	1.177	100,0	1.145	97,3	32	2,7

Bron : jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België, 2013.

Extractie uit het kadaster van 31/03/2014.

In 2013 werden er 1.203 erkenningen van specialiteiten geregistreerd. Daarvan werden er 163, zijnde 13,5%, behaald door een persoon die buiten België gedomicilieerd was.

Er werden 1.177 opleidingen die werden aangevat voor de specialiteiten geregistreerd, waarvan slechts 32 (2,7%) door een persoon gedomicilieerd buiten België.

Het « kadaster » maakt het mogelijk om, voor elke gemeenschap, het aantal erkenningen op te splitsen op basis van de nationaliteit van 2004 tot 2013 en op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van 2010 tot 2013.

De onderstaande tabellen, gebaseerd op een extractie uit het « kadaster » van 27/11/2014, geven verschillende evoluties weer :

- Het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;

⁷ Jaarstatistieken van de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen in België 2013 (april 2014), publicatie van de cel planning van het aanbod van de gezondheidszorgberoepen. Beschikbaar op: [Http://www.gezondheid.belgie.be/hwf](http://www.gezondheid.belgie.be/hwf) --> Publicaties.

⁸ Er werd geen rekening gehouden met de " bis"-nummers (voor de buitenlanders).

- Het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013 ;
- Het aantal en het percentage erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013 ;
- Het aantal en het percentage erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013.

4.1. Verdeling van de erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in België in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het aantal erkenningen die elk jaar werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster samen met het rijksregister wordt geactualiseerd, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 12. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HUISARTSEN	België	139	138	113	135	91	124	110	126	168	197
	Frankrijk	1	.	.	.
	Nederland	5	4	8	1	1	5	5	4	4	9
	EU (andere)	1	3	2	1	3	.	2	13	1	4
	Buiten EU	1	1	1	.	1
	Niet gekend	.	.	.	1	1	.
	TOTAAL	145	145	123	138	95	130	119	134	174	211
SPECIALISTEN	België	748	373	472	444	866	617	388	350	329	305
	Frankrijk	1
	Nederland	21	28	41	47	35	33	29	66	67	70
	EU (andere)	3	2	12	5	10	21	9	15	27	34
	Buiten EU	1	1	1	.	2	.	.	4	6	6
	Niet gekend	1	1	1	.	.	1	2	.	.	.
	TOTAAL	774	405	527	496	913	673	428	435	429	415
TOTAAL	België	887	511	585	579	957	741	498	476	497	502
	Frankrijk	1	1	.	.	.
	Nederland	26	32	49	48	36	38	34	70	71	79
	EU (andere)	4	5	14	6	13	21	11	18	28	38
	Buiten EU	1	1	1	.	2	1	1	5	6	7
	Niet gekend	1	1	1	1	.	1	2	.	1	.
	TOTAAL	919	550	650	634	1.008	803	547	569	603	626

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

Het totale aantal jaarlijkse erkenningen schommelt sinds 2004. Het kende een piek in 2008, en nadien een daling tot in 2010, gevolgd door een lichte maar constante toename.

Voor de huisartsen stijgt het aantal erkenningen sinds 2012. Voor de specialisten nam het aantal erkenningen echter sterk af tussen 2008 en 2010, maar het lijkt gestabiliseerd.

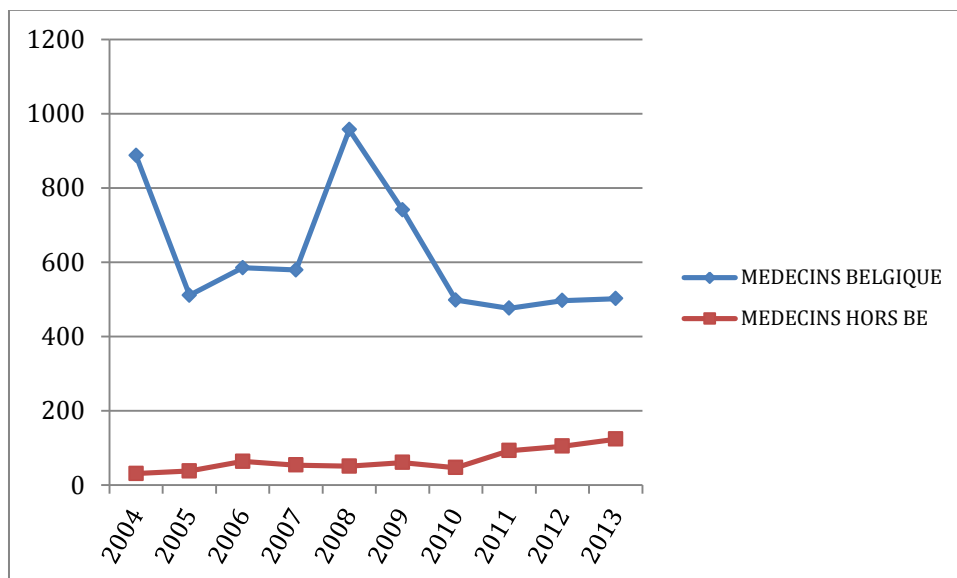
Het aantal erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit ligt laag voor de huisartsen, maar het lijkt stabiel.

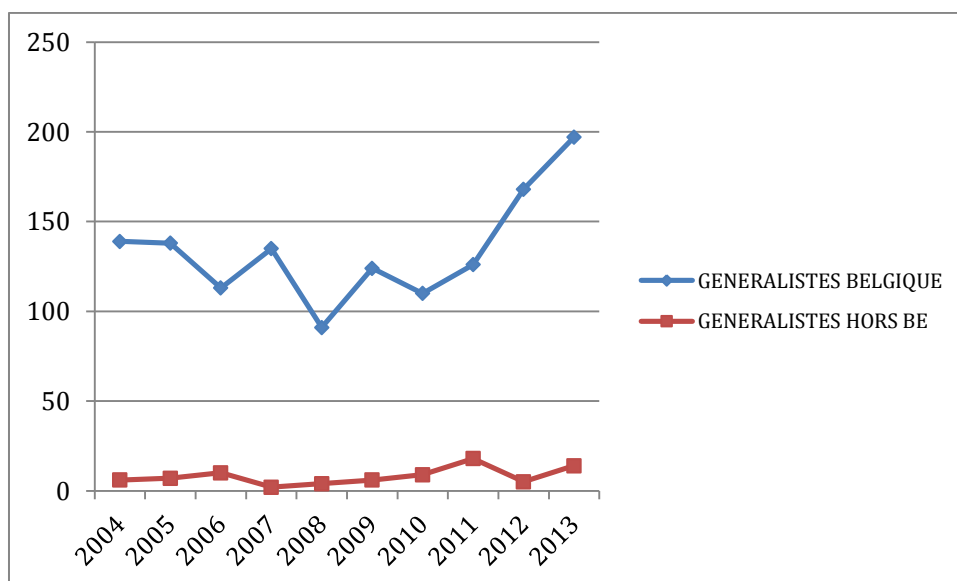
Als we daarentegen de evolutie bekijken van de erkenningen van de specialisten, neemt het aantal gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit toe sinds 2010, vooral bij gediplomeerden afkomstig uit Nederland, en in mindere mate bij die uit de andere landen van de Europese Unie.

De onderstaande grafieken geven die evoluties weer.

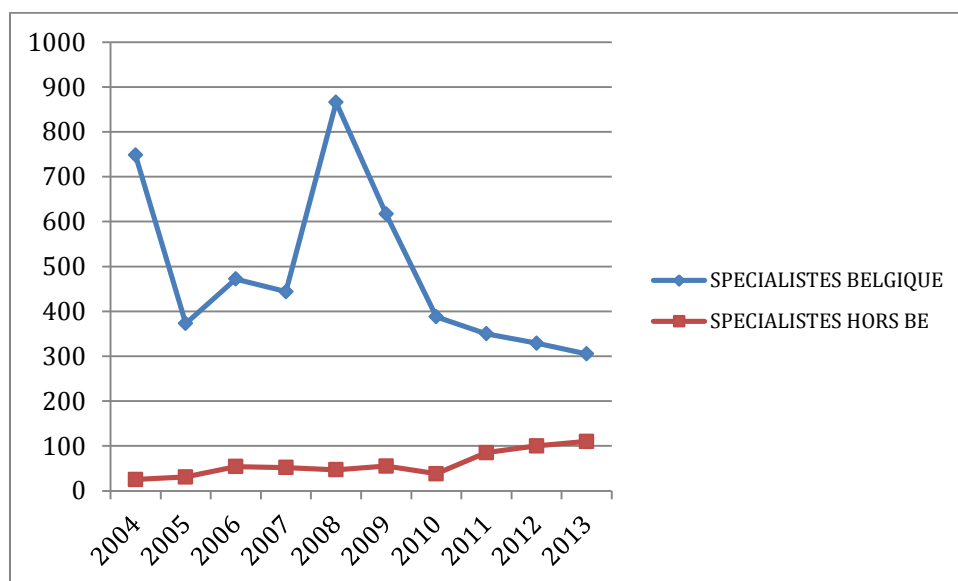
Figuur 10. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor alle huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 11. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 12. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het percentage erkenningen die elk jaar werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Tabel 13. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HUISARTSEN	% BE	95,9%	95,2%	91,9%	97,8%	95,8%	95,4%	92,4%	94,0%	96,6%	93,4%
	% BUITEN BE	4,1%	4,8%	8,1%	1,4%	4,2%	4,6%	7,6%	13,4%	2,9%	6,6%
SPECIALISTEN	% BE	96,6%	92,1%	89,6%	89,5%	94,9%	91,7%	90,7%	80,5%	76,7%	73,5%
	% BUITEN BE	3,2%	7,7%	10,2%	10,5%	5,1%	8,2%	8,9%	19,5%	23,3%	26,5%
TOTAAL	% BE	96,5%	92,9%	90,0%	91,3%	94,9%	92,3%	91,0%	83,7%	82,4%	80,2%
	% BUITEN BE	3,4%	6,9%	9,8%	8,5%	5,1%	7,6%	8,6%	16,3%	17,4%	19,8%

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

De percentages artsen van wie de afkomst niet gekend is, werden niet opgenomen, wat verklaart waarom het totale % van de artsen van Belgische en niet-Belgische oorsprong niet altijd 100 % bedraagt.

Globaal beschouwd neemt, voor alle artsen, het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit sinds 2008 toe. Het stijgt van 5,1% in 2008 naar 19,8% in 2013.

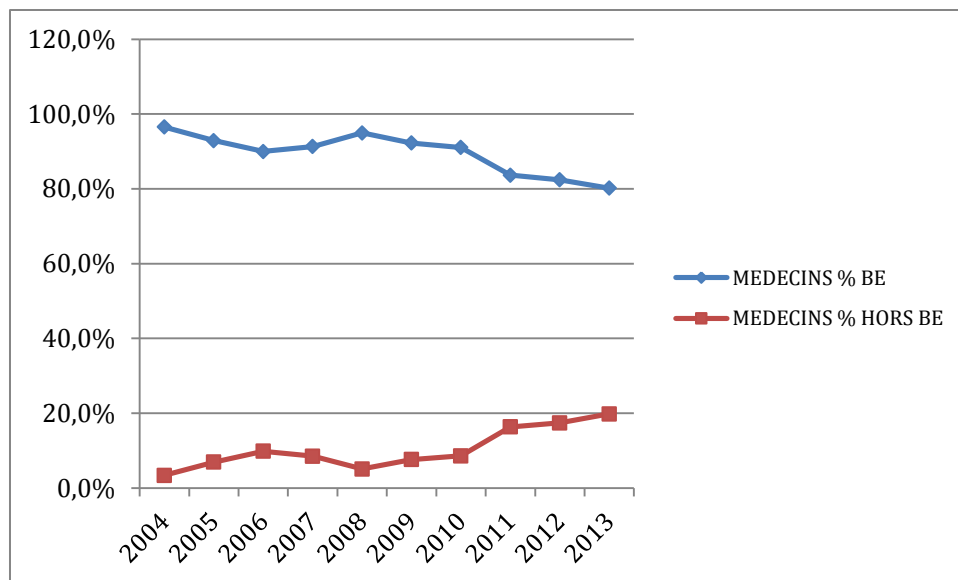
De situatie lijkt verschillend voor de huisartsen en voor de specialisten.

Voor de huisartsen schommelt het percentage erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit. Dat percentage bereikt een maximum van 13,4% in 2011. Het bedraagt nog slechts 2,9% in 2012 en stijgt vervolgens tot 6,6% in 2013. De schommeling van de laatste jaren is deels te wijten aan de toename van het aantal erkenningen toegekend aan Belgische gediplomeerden (zie tabel 12).

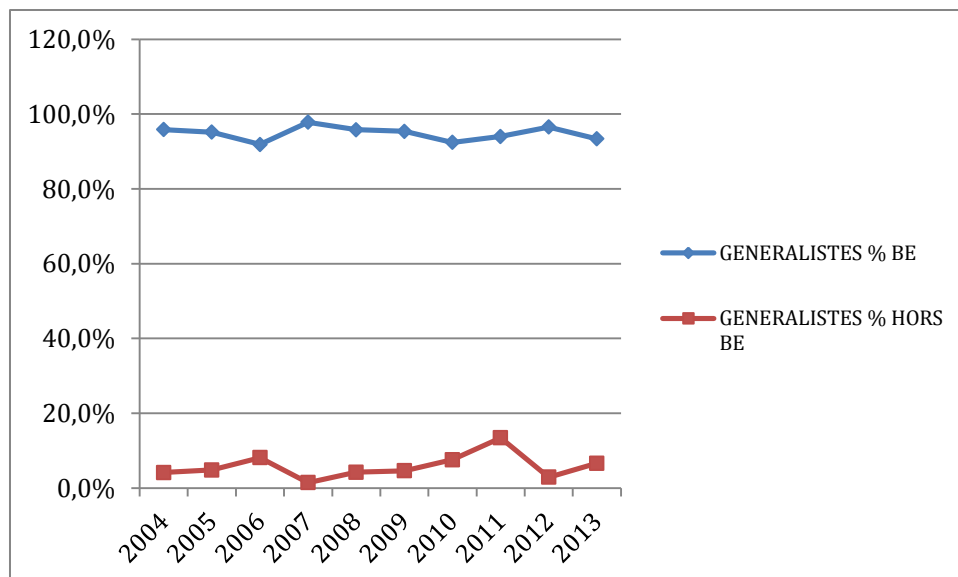
Voor de specialisten neem het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit echter sterk toe sinds 2008. Het stijgt van 5,1% in 2008 naar 26,5% in 2013.

De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

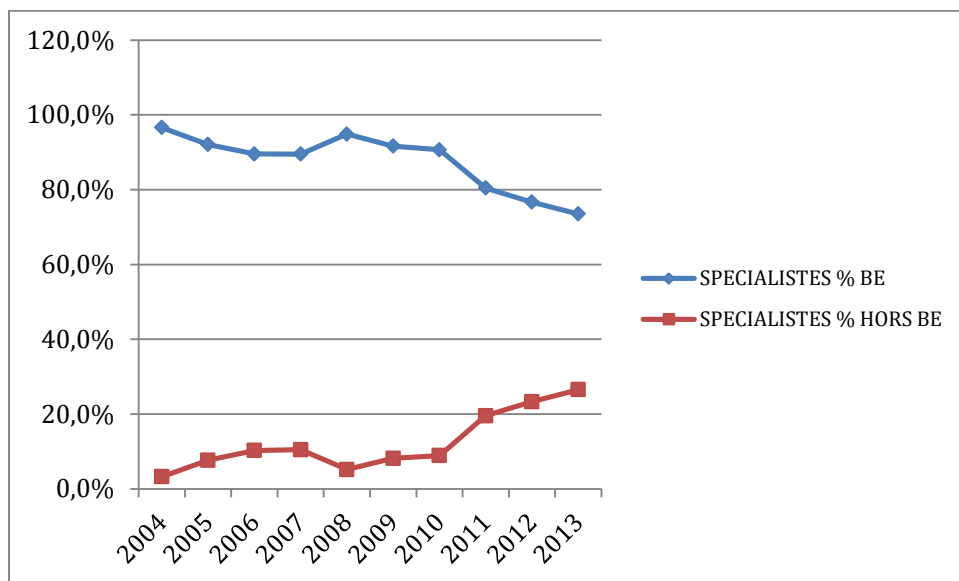
Figuur 12. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 13. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 14. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de specialisten in België in de Vlaamse gemeenschap van 2004 tot 2013

4.2. Verdeling van de erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in België in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Het betreft de erkenningen die jaarlijks werden toegekend sinds 2004, op basis van de nationaliteit van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 14. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HUISARTSEN	België	129	112	140	81	104	93	81	92	93	113
	Frankrijk	8	6	10	11	12	7	19	33	51	26
	Nederland	.	.	.	2
	EU (andere)	10	6	6	4	4	2	9	16	17	12
	Buiten EU	.	1	1	3	5	4	1	7	5	5
	Niet gekend	1
	TOTAAL	147	125	157	101	125	106	110	148	166	157
SPECIALISTEN	België	738	357	477	385	800	482	290	334	273	234
	Frankrijk	32	34	35	42	74	41	37	39	56	47
	Nederland	.	.	1	.	2	4	1	1	1	1
	EU (andere)	29	30	51	54	61	44	67	124	130	124
	Buiten EU	3	4	3	6	8	6	7	9	10	14
	Niet gekend	1	1	4	1	.	2	4	2	1	2
	TOTAAL	803	426	571	488	945	579	406	509	471	422
TOTAAL	België	867	469	617	466	904	575	371	426	366	347
	Frankrijk	40	40	45	53	86	48	56	72	107	73
	Nederland	.	.	1	2	2	4	1	1	1	1
	EU (andere)	39	36	57	58	65	46	76	140	147	136
	Buiten EU	3	5	4	9	13	10	7	16	15	19
	Niet gekend	1	1	4	1	.	2	5	2	1	3
	TOTAAL	950	551	728	589	1070	685	516	657	637	579

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

Het totale aantal erkenningen dat werd toegekend in de Franse gemeenschap schommelt sinds 2004. Het kende een piek in 2008, en vervolgens een daling tot in 2010, gevolgd door een stijging in 2011, en vervolgens opnieuw een daling in 2012 en 2013. Die evolutie stemt overeen met die van de erkenningen voor specialisten, die het talrijkst zijn.

Voor de huisartsen is de evolutie anders. Het aantal erkenningen neemt toe van 2010 tot 2012 en daalt lichtjes in 2013.

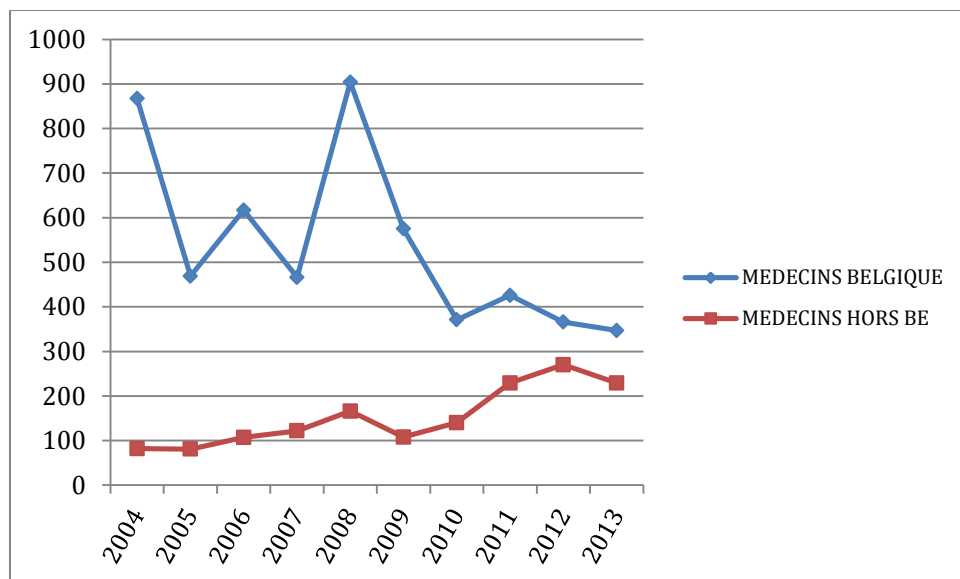
Globaal bekeken evolueert de verdeling van de nationaliteiten: de erkenningen van gediplomeerden met de Belgische nationaliteit nemen duidelijk af, terwijl het aantal Fransen, en vooral het aantal andere Europeanen, sterk toeneemt, van respectievelijk 40 en 39 in 2004 naar 73 en 136 in 2013.

Die toename van het aantal erkenningen dat werd toegekend aan buitenlandse gediplomeerden doet zich vooral voor bij de specialisten, en in mindere mate bij de huisartsen.

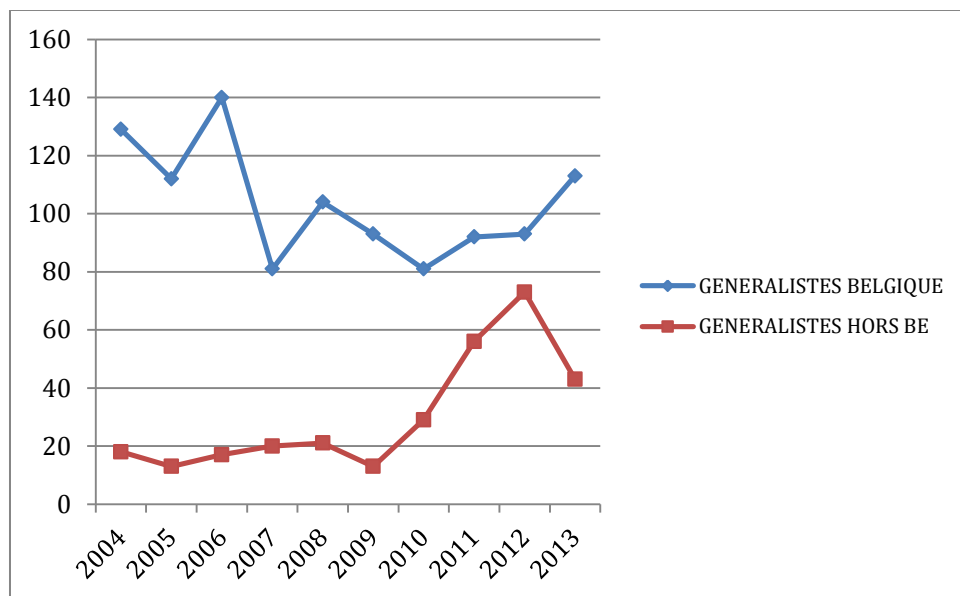

De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

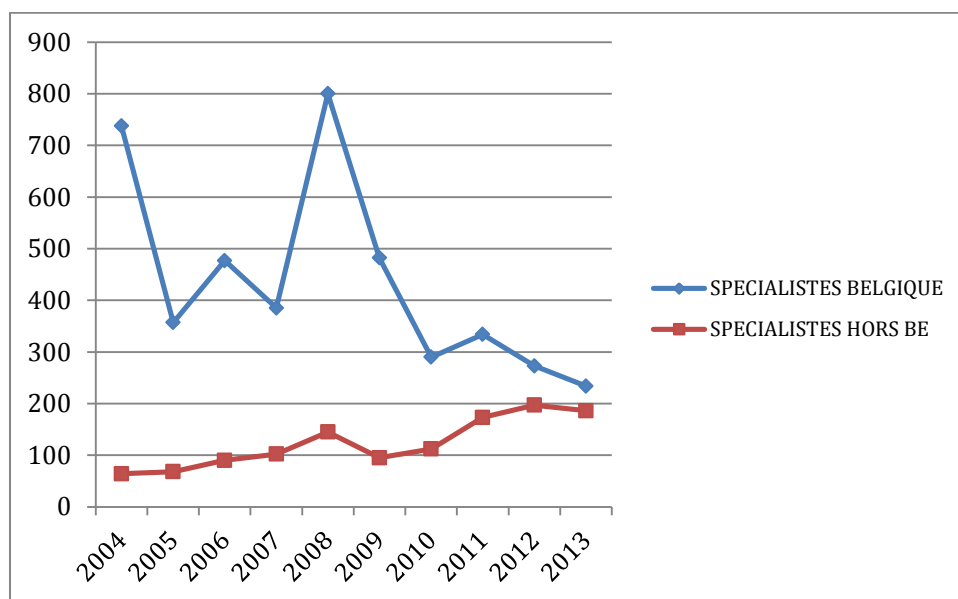
Figuur 15. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 16. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 17. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van de nationaliteit voor de specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het percentage erkenningen die jaarlijks werden toegekend, sinds 2004, op basis van de nationaliteit (Belgisch of niet-Belgisch) van de houder van die erkenning. Aangezien het kadaster wordt geactualiseerd samen met het rijksregister, gaat het om de nationaliteit van de houder op het ogenblik van de extractie.

Tabel 15. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013.

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HUISARTSEN	% BE	87,8%	89,6%	89,2%	80,2%	83,2%	87,7%	73,6%	62,2%	56,0%	72,0%
	% BUITEN BE	12,2%	10,4%	10,8%	19,8%	16,8%	12,3%	26,4%	37,8%	44,0%	27,4%
SPECIALISTEN	% BE	91,9%	83,8%	83,5%	78,9%	84,7%	83,2%	71,4%	65,6%	58,0%	55,5%
	% BUITEN BE	8,0%	16,0%	15,8%	20,9%	15,3%	16,4%	27,6%	34,0%	41,8%	44,1%
TOTAAL	% BE	91,3%	85,1%	84,8%	79,1%	84,5%	83,9%	71,9%	64,8%	57,5%	59,9%
	% BUITEN BE	8,6%	14,7%	14,7%	20,7%	15,5%	15,8%	27,1%	34,9%	42,4%	39,6%

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

De percentages artsen van wie de afkomst niet gekend is, werden niet opgenomen, wat verklaart waarom het totale % van de artsen van Belgische en niet-Belgische oorsprong niet altijd 100 % bedraagt.

In de Franse gemeenschap ligt het percentage erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit boven de 10% sinds 2005, voor de huisartsen en voor de specialisten.

Dat percentage nam toe van 2004 tot 2007, daalde in 2008 en in 2009, en nam nadien weer toe.

Voor alle artsen is het percentage erkenningen dat werd toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit gestegen van 8,6% in 2004 naar 39,6% in 2013.

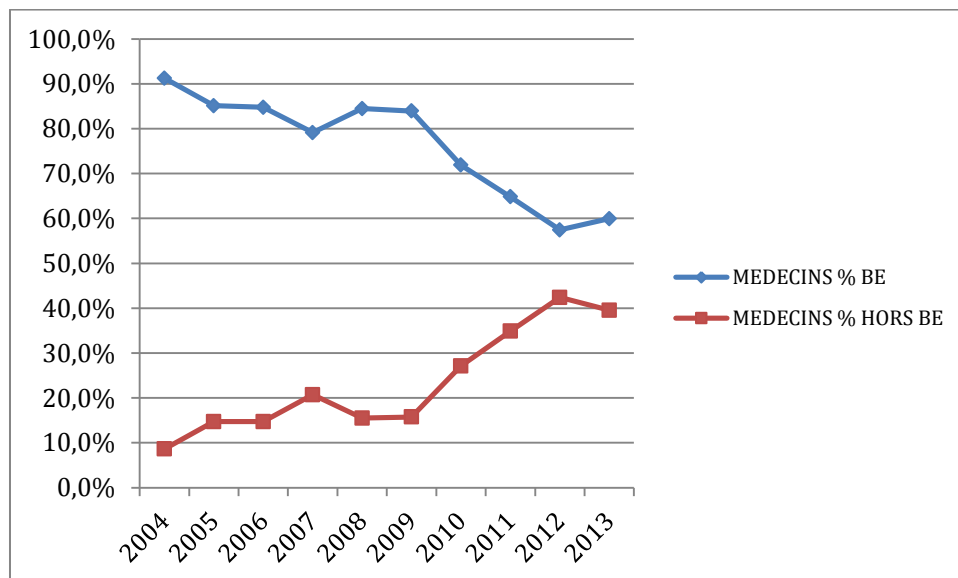

Voor de huisartsen bereikt het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit een maximum van 44,0% in 2012, en daalt het tot 27,4% in 2013.

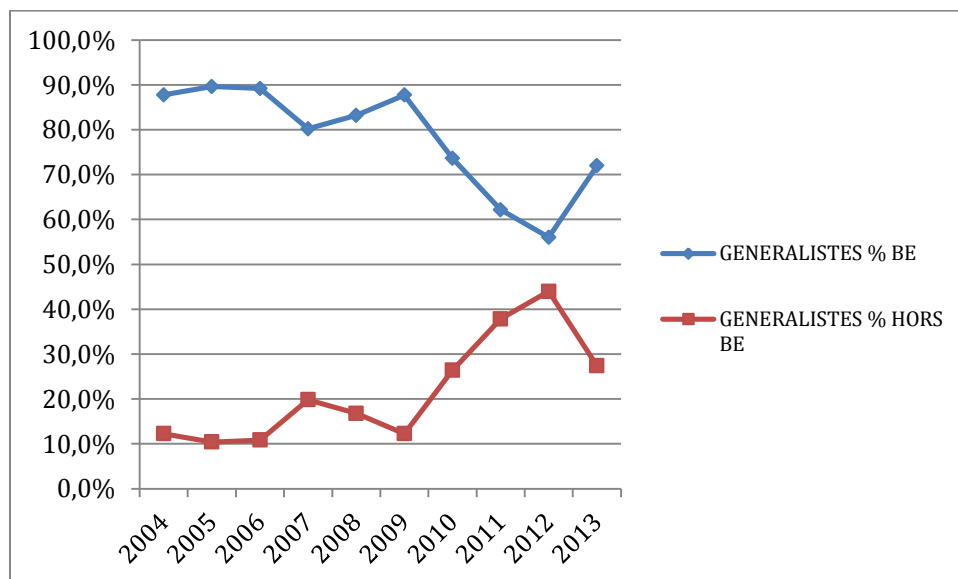
Voor de specialisten bereikt het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit een maximum van 44,1% in 2013.

De onderstaande grafieken illustreren die evoluties.

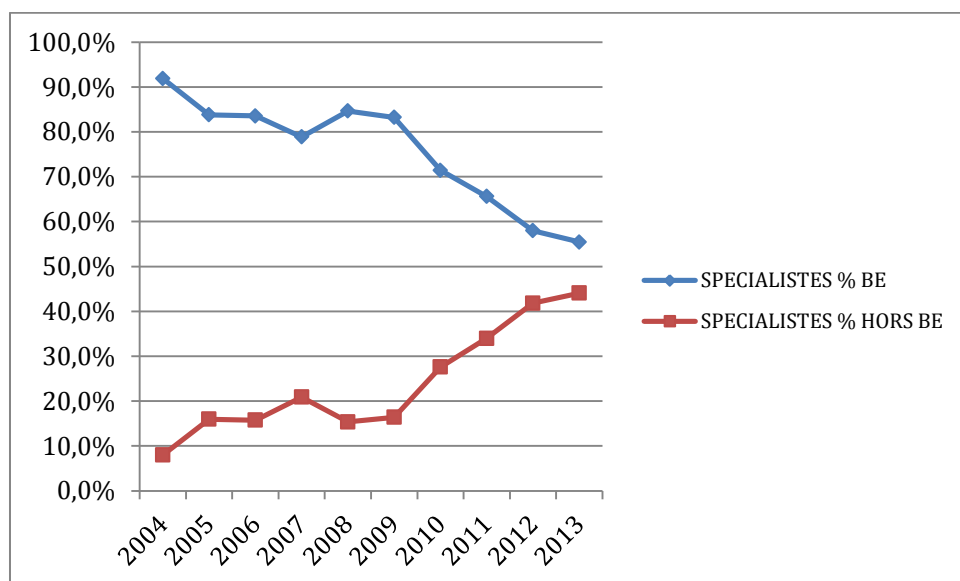
Figuur 18. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor het totaal van de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 19. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de huisartsen in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

Figuur 20. Evolutie van het percentage erkenningen op basis van de nationaliteit voor de specialisten in de Franse gemeenschap van 2004 tot 2013

4.3. Verdeling van de erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013

Het betreft de erkenningen die elk jaar werden toegekend sinds 2010, op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van de houder van die erkenning. Die informatie is pas sinds 2010 opgenomen in het « kadaster ».

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 16. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de huisartsen en specialisten in de Vlaamse gemeenschap van 2010 tot 2013.

		2010		2011		2012		2013	
		aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
HUISARTSEN	België	113	95,0	131	97,8	170	97,7	206	97,6
	Frankrijk	1	0,8
	Nederland	2	1,7	.	.	2	1,1	2	0,9
	EU (andere)	2	1,7	2	1,5	1	0,6	3	1,4
	Buiten EU	1	0,8	.	.	1	0,6	.	.
	Niet gekend	.	.	1	0,7
	TOTAAL	119	100,0	134	100,0	174	100,0	211	100,0
SPECIALISTEN	België	408	95,3	367	84,4	342	79,7	309	74,5
	Frankrijk	1	0,2
	Nederland	7	1,6	48	11,0	53	12,4	65	15,7
	EU (andere)	10	2,3	16	3,7	22	5,1	30	7,2
	Buiten EU	2	0,5	3	0,7	8	1,9	6	1,4
	Niet gekend	1	0,2	1	0,2	4	0,9	4	1,0
	TOTAAL	428	100,0	435	100,0	429	100,0	415	100,0
TOTAAL	België	521	95,2	498	87,5	512	84,9	515	82,3
	Frankrijk	1	0,2	1	0,2
	Nederland	9	1,6	48	8,4	55	9,1	67	10,7
	EU (andere)	12	2,2	18	3,2	23	3,8	33	5,3
	Buiten EU	3	0,5	3	0,5	9	1,5	6	1,0
	Niet gekend	1	0,2	2	0,4	4	0,7	4	0,6
	TOTAAL	547	100,0	569	100,0	603	100,0	626	100,0

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

In de Vlaamse gemeenschap is het aandeel erkenningen als huisarts die werden toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België behaalden verwaarloosbaar (lager dan 5%).

Voor de erkenning van de specialisten neemt dat aandeel echter constant toe: van 4,7% in 2010 naar 25,5% in 2013. De artsen die hun basisdiploma in Nederland behaalden zijn het talrijkst (15,7% in 2013), gevolgd door die met een basisdiploma van een ander land uit de Europese Unie (7,2% in 2013).

4.4. Verdeling van de erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013

Het betreft de erkenningen die elk jaar werden toegekend sinds 2010, op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma van de houder van die erkenning. Die informatie wordt pas sinds 2010 opgenomen in het kadaster.

Die gegevens hebben betrekking op de beroepsbeoefenaars met een adres in en buiten België.

Tabel 17. Evolutie van het aantal erkenningen op basis van het land van oorsprong van het basisdiploma voor de huisartsen en specialisten in de Franse gemeenschap van 2010 tot 2013.

		2010		2011		2012		2013	
		aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
HUISARTSEN	België	86	78,2	108	73,0	96	57,8	121	77,1
	Frankrijk	12	10,9	26	17,6	48	28,9	22	14,0
	Nederland
	EU (andere)	12	10,9	12	8,1	18	10,8	12	7,6
	Buiten EU	.	.	2	1,4	3	1,8	2	1,3
	Niet gekend	1	0,6	.	.
	TOTAAL	110	100,0	148	100,0	166	100,0	157	100,0
	SPECIALISTEN	België	308	75,9	331	65,0	289	61,4	240
Frankrijk		27	6,7	29	5,7	29	6,2	32	7,6
Nederland		1	0,2	1	0,2
EU (andere)		60	14,8	130	25,5	135	28,7	127	30,1
Buiten EU		1	0,2	5	1,0	11	2,3	16	3,8
Niet gekend		10	2,5	14	2,8	6	1,3	6	1,4
TOTAAL		406	100,0	509	100,0	471	100,0	422	100,0
TOTAAL		België	394	76,4	439	66,8	385	60,4	361
	Frankrijk	39	7,6	55	8,4	77	12,1	54	9,3
	Nederland	1	0,2	1	0,2
	EU (andere)	72	14,0	142	21,6	153	24,0	139	24,0
	Buiten EU	1	0,2	7	1,1	14	2,2	18	3,1
	Niet gekend	10	1,9	14	2,1	7	1,1	6	1,0
	TOTAAL	516	100,0	657	100,0	637	100,0	579	100,0

Bron : extractie uit het kadaster van 27/11/2014.

In de Franse gemeenschap wordt ongeveer een kwart van de erkenningen als huisarts toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België behaalden. Het aandeel bereikt zelfs 42% in 2012. De diploma's komen hoofdzakelijk uit Frankrijk (14% in 2013) en de andere landen van de Europese Unie (8% in 2013). Die aandelen namen toe van 2010 tot 2012.

Wat de specialisten betreft, ligt het aandeel beroepsbeoefenaars die hun erkenning ontvangen voor een medische specialiteit, terwijl ze hun basisdiploma in het buitenland behaalden, hoger, en het neemt sterk toe : van 24,1% in 2010 tot 43,1% in 2013. Het percentage beroepsbeoefenaars dat zijn basisdiploma behaalde in Frankrijk stijgt van 6,7% in 2010 naar 7,6% in 2013, terwijl het aandeel beroepsbeoefenaars dat het behaalde in een ander land van de Europese Unie stijgt van 14,8% in 2010 naar 30,1% in 2013.

4.5. Samengevat

In de **Vlaamse gemeenschap** is, voor de **huisartsen**, het aantal erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit sinds 2004 laag. Het percentage schommelt en bedraagt 6,6% in 2013.

In de **Vlaamse gemeenschap** neemt, voor de **specialisten**, het aantal erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit toe sinds 2010. Het percentage is sterk gestegen sinds 2008 en bedraagt 26,5% in 2013.

In de **Franse gemeenschap** neem het aantal erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit toe sinds 2004, vooral bij de **specialisten** en minder uitgesproken bij de **huisartsen**.

In de **Franse gemeenschap** ligt het percentage erkenningen toegekend aan gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit boven de 10% sinds 2005, voor de **specialisten** en voor de **huisartsen**. Dat percentage bedraagt in 2013 27,4% voor de huisartsen en 44,1% voor de specialisten.

In de **Franse gemeenschap** neemt het relatieve gewicht van de gediplomeerden met een niet-Belgische nationaliteit de afgelopen jaren toe, voor de **specialisten**, aangezien er zich twee fenomenen samen voordoen: een daling van het aantal erkenningen voor de medische specialiteiten en een stijging van het aantal niet-Belgische gediplomeerden. Het gaat hoofdzakelijk om Fransen en andere Europeanen.

Uit de beschikbare gegevens over het land van oorsprong van het basisdiploma komen trends en percentages naar voren die vergelijkbaar zijn met die van de nationaliteit van de gediplomeerden.

In de **Vlaamse gemeenschap** is het percentage erkenningen voor **huisartsgeneeskunde** toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun **basisdiploma** buiten België behaalden verwaarloosbaar (lager dan 5%). Voor de erkenning van de **specialisten** neemt dat percentage echter constant toe, en bereikt het 25,5% in 2013; de artsen die hun basisdiploma behaalden in Nederland zijn het talrijkst (15,7% in 2013).

In de **Franse gemeenschap** wordt ongeveer een kwart van de erkenningen voor **huisartsgeneeskunde** toegekend aan beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma buiten België behaalden. Het aandeel bereikt zelfs 42% in 2012. De diploma's komen hoofdzakelijk uit Frankrijk (14% in 2013). Wat de **specialisten** betreft, ligt het aandeel beroepsbeoefenaars die hun erkenning krijgen voor een medische specialiteit, en hun basisdiploma in het buitenland behaalden, hoger, en het kent een zeer sterke toename, tot 43,1% in 2013. In 2013 bedraagt het percentage beroepsbeoefenaars die hun basisdiploma in Frankrijk behaalden 7,6%, en het percentage dat zijn basisdiploma behaalde in een ander land van de Europese Unie 30,1%.

De cruciale vraag voor een adequate planning van het medisch aanbod in België is of de beroepsbeoefenaars die niet van Belgische afkomst zijn maar in België hun opleiding volgen, in ons land blijven om er hun beroep uit te oefenen en aldus het Belgische artsenbestand versterken, of in tegendeel België verlaten.

Paragraaf 5 levert een aantal mogelijke antwoorden.

V. Beroepsbeoefenaars actief in België

Het is belangrijk voor de Belgische planning om de workforce te kunnen opvolgen die afkomstig is uit het buitenland en om te bestuderen of er een verschil is volgens het land van origine.

De gegevens in verband met de activiteit van de beroepsbeoefenaars in België werden verkregen in het kader van het project PlanKad Artsen.

Bij dat project wordt de informatie gebruikt die wordt verkregen door verschillende databases te koppelen, afkomstig van verschillende instellingen :

- de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (federale databank van de gezondheidszorgbeoefenaars of "kadaster" van FOD VVVL), voor de gegevens over de diploma's, erkenningen, visa, specialisaties, etc ;
- het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), voor de gegevens over de activiteit van de beroepsbeoefenaars (prestaties, nomenclatuur, forfaits, etc) ;
- de Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ) en de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZ-PPO), voor de gegevens over de beroepsactiviteit als werknemer ;
- het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), voor de gegevens over de beroepsactiviteit als zelfstandige.

De gegevens worden door de Kruispuntbank sociale zekerheid (KSZ), na het akkoord van het sectorcomité gezondheid van de privacy-commissie, doorgestuurd. De KSZ centraliseert de gegevens van de verschillende instellingen en maakt gebruik van de informatie uit Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming (DWH AM&SB). De KSZ garandeert dat de gegevens van de beroepsbeoefenaars anoniem gemaakt worden door hun identificatienummer te vervangen door een anoniem nummer en door de categorieën met weinig beroepsbeoefenaars samen te voegen (bij voorbeeld voor de nationaliteit).

De koppeling Plankad Artsen heeft betrekking op de jaren van 2004 tot 2012. Ze maakt het mogelijk om een nauwkeurig beeld te krijgen, over een aantal jaar, van het aantal actieve beroepsbeoefenaars en van hun activiteitensector, en de beroepsbeoefenaars te onderscheiden op basis van hun nationaliteit. Er werden echter gegevens samengevoegd om de anonimiteit te garanderen.

Tabel 18 vat de informatie uit de gekoppelde gegevens van 2012 met betrekking tot de mobiliteit samen.

De resultaten worden opgedeeld volgens 34 geneeskundige specialiteit. Aan deze specialiteiten worden op het einde van de tabel totalen toegevoegd.

- alle artsen zonder specialiteit of erkenning
- alle artsen met RIZIV specialiteiten (zonder de algemene geneeskunde)
- alle geneesheren met specialiteiten buiten het RIZIV
- alle geneesheren (algemeen totaal)
- alle kandidaat geneesheren in opleiding

De tabel bevat enerzijds het aantal en het percentage van de personen die een toelating hebben om in België hun beroep uit te oefenen volgens de nationaliteit (Belg en Niet Belg) en volgens het land van origine van het basisdiploma (Belgisch Frans- en Nederlandstalig en buiten België). Anderzijds bevat ze het percentage professionelen actief op de Belgische arbeidsmarkt volgens de nationaliteit (Belg en niet Belg) en volgens het land dat het basisdiploma uitreikte (België of het buitenland), en het gemiddeld aantal VTE's gepresteerd per persoon voor de activiteiten vergoed door het RIZIV volgens de nationaliteit (Belg en niet-Belg).

Het voltijds equivalent volgens het RIZIV (VTE RIZIV) duidt de hoeveelheid werk aan dat een persoon verzet in verhouding tot het werkvolume van een normale voltijdse uitoefening. Dit equivalent wordt voorgesteld in verhouding tot een fictief persoon die een in dezelfde functie gedurende 1 jaar een normale voltijdse prestatie verricht. Een persoon die exact de helft van dit arbeidsvolume presteert heeft een VTE gelijk aan 0,5.

In het kader van de RIZIV nomenclatuur is het niet evident om een voltijds equivalent te berekenen van personen die zorgprestaties verrichten als zelfstandigen; In tegenstelling tot de loontrekkenden bestaat er geen indicator die het arbeidsvolume van zelfstandigen aanduidt. Hoe kan dan een VTE worden berekend voor deze geneesheren?

We kennen van elke actieve persoon het jaarlijks aantal uitgevoerde prestaties en de terugbetaalde bedragen volgens het RIZIV. Welk RIZIV prestatieniveau komt overeen met een voltijdse arbeid?

Het RIZIV⁹ baseert zich op de mediaan van de door het RIZIV terugbetaalde bedragen van prestaties gerealiseerd binnen een referentiegroep namelijk actieve geneesheren men een specifieke specialisatie behorende tot de leeftijdsgroep 45-54 jaar. Hierbij baseert men zich op de hypothese dat een arts binnen de leeftijdsgroep 45-54 jaar zijn optimale activiteit bereikt. Vóór deze leeftijd heeft hij nog onvoldoende patiënten, erna kan hij zijn activiteit verminderen voor persoonlijke doeleinden.

Deze mediaan wordt vervolgens gebruikt als schatting van de activiteit van 1 voltijds equivalent (=1 VTE) en wordt apart berekent per medische specialiteit.

Voor de totalen, waarbij verschillende specialiteiten worden gegroepeerd, wordt de referentiewaarde berekend per specialiteit. Dit betekent dat de VTE's van elke specialiteit worden gewogen in functie van haar aantal actieven.

Binnen de specialiteiten buiten het RIZIV (arbeidsgeneeskunde, beheer van gezondheidsgegevens, gerechtelijke geneeskunde, verzekeringsgeneeskunde en medische expertise) mogen er een aantal worden gecumuleerd (onder elkaar of met een RIZIV specialiteit). Artsen die actief 2 titels cumuleren worden geteld binnen elke specialiteit die ze beoefenen.

Binnen de totalen (van de RIZIV specialiteiten, de specialiteiten buiten het RIZIV en van alle geneesheren) daarentegen wordt elke persoon slechts 1 keer geteld. Bij de berekening van de totalen werd dus enkel gekeken naar het aantal personen en niet het aantal personen per specialiteit.

⁹ Performance de la médecine générale, Bilan de santé, Meeus P., Van Aubel X., Health Services Research, Bruxelles: Institut national d'assurance maladie-invalidité, 2012, D/2012/0401/11

Tabel 18. Verdeling van de professionelen met toelating om hun beroep uit te oefenen en de actieve professionelen in België volgens de nationaliteit en volgens het land dat het basisdiploma heeft uitgereikt, per specialiteit, in 2012.

Specialiteiten	Professionelen die beroep mogen uitoefenen										Op de Belgische arbeidsmarkt actieve professionelen											
	Nationaliteit				Land dat het basisdiploma heeft uitgereikt						Nationaliteit				Land dat het basisdiploma heeft uitgereikt						Gemiddeld RIZIV ETP	
	BE		Niet BE		BE-FR		BE-NL		Buiten Be		BE		Niet BE		BE-FR		BE-NL		Buiten Be		BE	Niet BE
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
Algemene geneeskunde	15.348	95,1	796	4,9	7.332	45,4	8.394	52,0	418	2,6	11.957	97,3	336	2,7	5.353	43,5	6.797	55,3	143	1,2	0,74	0,30
Pediatrie	1.777	87,9	244	12,1	999	49,4	831	41,1	191	9,5	1.340	91,7	121	8,3	715	48,9	634	43,4	112	7,7	0,92	0,32
Geriatric	265	93,6	18	6,4	104	36,7	168	59,4	11	3,9	256	94,8	14	5,2	103	38,1	159	58,9	8	3,0	0,86	0,51
Oftalmologie	1.188	91,0	118	9,0	556	42,6	652	49,9	98	7,5	963	94,5	56	5,5	429	42,1	539	52,9	51	5,0	0,88	0,40
Otorinolaryngologie	726	92,7	57	7,3	385	49,2	342	43,7	56	7,2	604	96,2	24	3,8	323	51,4	277	44,1	28	4,5	0,69	0,26
Dermato-venereologie	790	92,3	66	7,7	402	47,0	400	46,7	54	6,3	667	95,0	35	5,0	327	46,6	344	49,0	31	4,4	0,73	0,38
Urgentie geneeskunde	37	90,2	4	9,8	27	65,9	11	26,8	3	7,3	35	89,7	4	10,3	25	64,1	11	28,2	3	7,7	0,87	0,69
Acute geneeskunde	298	93,4	21	6,6	207	64,9	100	31,3	12	3,8	279	94,6	16	5,4	189	64,1	97	32,9	9	3,1	1,28	1,06
Inwendige geneeskunde	1.791	91,0	177	9,0	1.055	53,6	791	40,2	122	6,2	1.317	94,2	81	5,8	774	55,4	568	40,6	56	4,0	0,76	0,25
Cardiologie	1.143	90,1	126	9,9	649	51,1	517	40,7	103	8,1	966	93,6	66	6,4	535	51,8	445	43,1	52	5,0	0,82	0,37
Gastro-enterologie	702	93,7	47	6,3	390	52,1	325	43,4	34	4,5	612	96,7	21	3,3	317	50,1	300	47,4	16	2,5	0,77	0,27
Pneumologie	535	91,1	52	8,9	294	50,1	261	44,5	32	5,5	474	94,8	26	5,2	245	49,0	239	47,8	16	3,2	0,86	0,25
Reumatologie	270	96,8	9	3,2	150	53,8	122	43,7	7	2,5	219	98,6	3	1,4	122	55,0	98	44,1	2	0,9	0,91	0,25
Fysische geneeskunde en revalidatie	562	93,7	38	6,3	255	42,5	321	53,5	24	4,0	452	96,6	16	3,4	186	39,7	273	58,3	9	1,9	0,75	0,45
Oncologie	194	84,3	36	15,7	109	47,4	88	38,3	33	14,3	191	88,0	26	12,0	106	48,8	88	40,6	23	10,6	1,07	0,49
Radiotherapie-oncologie	246	92,1	21	7,9	109	40,8	145	54,3	13	4,9	171	95,0	9	5,0	70	38,9	106	58,9	4	2,2	0,55	0,28
Anesthesie-reanimatie	2.321	82,9	480	17,1	1.183	42,2	1.249	44,6	369	13,2	1.738	93,2	126	6,8	794	42,6	977	52,4	93	5,0	0,72	0,18
Chirurgie	1.768	88,0	240	12,0	929	46,3	941	46,9	138	6,9	1.225	91,3	116	8,7	595	44,4	682	50,9	64	4,8	0,64	0,30
Plastische chirurgie	249	81,4	57	18,6	127	41,5	132	43,1	47	15,4	203	91,0	20	9,0	99	44,4	108	48,4	16	7,2	0,95	0,18
Neurochirurgie	191	79,6	49	20,4	76	31,7	118	49,2	46	19,2	154	84,2	29	15,8	62	33,9	93	50,8	28	15,3	0,73	0,46
Stomatologie	367	94,6	21	5,4	177	45,6	199	51,3	12	3,1	273	95,8	12	4,2	124	43,5	155	54,4	6	2,1	0,56	0,27
Orthopedische chirurgie	1.140	90,5	119	9,5	530	42,1	657	52,2	72	5,7	912	94,4	54	5,6	392	40,6	545	56,4	29	3,0	0,70	0,20
Gynaecologie-verloskunde	1.600	89,5	187	10,5	903	50,5	755	42,2	129	7,2	1.287	93,3	93	6,7	704	51,0	610	44,2	66	4,8	0,74	0,29
Urologie	444	90,8	45	9,2	204	41,7	258	52,8	27	5,5	358	95,0	19	5,0	150	39,8	218	57,8	9	2,4	0,76	0,29
Pathologische anatomie	368	90,9	37	9,1	159	39,3	210	51,9	36	8,9	281	93,4	20	6,6	122	40,5	160	53,2	19	6,3	0,71	0,54
Klinische biologie	799	95,0	42	5,0	440	52,3	366	43,5	35	4,2	520	97,6	13	2,4	247	46,3	275	51,6	11	2,1	0,84	0,17
Radiodiagnostiek	1.750	89,1	215	10,9	931	47,4	866	44,1	168	8,5	1.384	94,9	74	5,1	697	47,8	709	48,6	52	3,6	0,72	0,23
Nucleaire geneeskunde	352	95,1	18	4,9	200	54,1	151	40,8	19	5,1	268	97,5	7	2,5	149	54,2	116	42,2	10	3,6	0,72	0,18

Psychiatrie (3 titels)¹⁰	1.914	90,9	192	9,1	996	47,3	975	46,3	135	6,4	1.685	94,6	97	5,4	865	48,5	857	48,1	60	3,4	1,05	0,50
Neuropsychiatrie	376	93,3	27	6,7	196	48,6	197	48,9	10	2,5	159	99,4	1	0,6	74	46,3	84	52,5	2	1,3	0,30	0,05
Neurologie	479	87,7	67	12,3	241	44,1	249	45,6	56	10,3	448	91,6	41	8,4	220	45,0	239	48,9	30	6,1	0,89	0,49
Arbeidsgeneeskunde	917	91,9	81	8,1	320	32,1	614	61,5	64	6,4	647	95,9	28	4,1	177	26,2	478	70,8	20	3,0	0,00	0,00
Beheer van gezondheidsgegevens	58	98,3	1	1,7	35	59,3	23	39,0	1	1,7	44	97,8	1	2,2	26	57,8	18	40,0	1	2,2	0,00	0,00
Gerechtelijke geneeskunde	41	100,0	0	0,0	23	56,1	18	43,9	0	0,0	24	100,0	0	0,0	13	54,2	11	45,8	0	0,0	0,00	0,00
Verzekeringsgeneeskunde en medische expertise	1.169	99,2	9	0,8	561	47,6	615	52,2	2	0,2	945	99,2	8	0,8	429	45,0	523	54,9	1	0,1	0,00	0,00
Zonder specialiteit of erkenning	3.608	54,8	2.970	45,2	2.229	33,9	2.090	31,8	2.259	34,3	1.100	84,7	198	15,3	456	35,1	637	49,1	205	15,8	0,02	0,01
RIZIV specialiteiten uitgezonderd algemene geneeskunde (Totaal)	24.642	89,7	2.830	10,3	12.983	47,3	12.397	45,1	2.092	7,6	19.441	94,0	1.240	6,0	9.760	47,2	10.006	48,4	915	4,4	0,78	0,30
Specialiteiten buiten RIZIV (Totaal)	2.140	95,9	91	4,1	914	41,0	1.250	56,0	67	3,0	1.673	97,8	37	2,2	656	38,4	1.032	60,4	22	1,3	0,00	0,00
Alle specialiteiten (Totaal)	44.741	87,0	6.679	13,0	22.971	44,7	23.614	45,9	4.835	9,4	33.307	94,9	1.804	5,1	15.816	45,0	18.011	51,3	1.284	3,7	0,70	0,20
Kandidaten in opleiding	4.233	85,5	717	14,5	1.948	39,4	2.522	50,9	480	9,7	4.150	86,2	666	13,8	1.892	39,3	2.478	51,5	446	9,3	0,00	0,00

Legende:

Specialiteiten buiten het RIZIV
Synthesegroep

Artsen die op een actieve wijze 2 titels cumuleren worden geteld binnen elke specialiteit. In de totalen worden zij echter slechts 1 keer opgenomen.

¹⁰ De 3 titels zijn de oude titel van de psychiatrie, de kinder – en jeugd psychiatrie, de volwassenpsychiatrie.

In totaal voor het geheel van de geneesheren

- 13,0% van de professionelen die in België hun beroep mogen uitoefenen hebben niet de Belgische nationaliteit
- 9,4% van de professionelen die in België hun beroep mogen uitoefenen hebben hun basisdiploma buiten België behaald.
- 5,1% van de in België actieve professionelen hebben geen Belgische nationaliteit
- 3,7% van de in België actieve professionelen hebben hun diploma buiten België behaald.
- het activiteitsniveau (gemiddeld ETP) in het kader van de ziekte – en invaliditeitsverzekering van de buitenlanders ligt lager dan deze van de Belgen (0,20 in vergelijking met 0,70).

Deze globale cijfers verbergen grote verschillen tussen de specialiteiten.

Wat betreft de *professionelen die in België hun beroep mogen uitoefenen*, de medische disciplines uitgeoefend in het kader van het RIZIV die het minste aantal niet-Belgen aantrekken zijn: de algemene geneeskunde (4,9%), de reumatologie (3,2%), de nucleaire geneeskunde (4,9%) en de klinische biologie (5,0%).

De minst aantrekkelijk disciplines voor de niet-Belgische *professionelen actief in België* uitgeoefend in het kader van het RIZIV zijn: de algemene geneeskunde (2,7%), de reumatologie (1,4%), de nucleaire geneeskunde (2,5%), de klinische biologie (2,4%) en de neuropsychiatrie (0,6%).

Binnen de *professionelen die in België hun beroep mogen uitoefenen* zijn de voor niet-Belgen meest aantrekkelijke disciplines die in het kader van het RIZIV worden uitgeoefend: de neurochirurgie (20,4%), de medische oncologie (15,7%), de anesthesie-reanimatie (17,1%) en de plastische chirurgie (18,6%).

De medische disciplines uitgeoefend in het kader van het RIZIV die niet-Belgische *professionelen actief in België* het meest aantrekkelijk vinden zijn: de neurochirurgie (15,8%), de medische oncologie (12,0%) en de urgentiegeneeskunde (10,3%).

We observeren eveneens een hoger aandeel niet-Belgen bij de kandidaten in opleiding: 14,5% van de professionelen met toelating om hun beroep uit te oefenen en 13,8% van de actieven.

Bij de geneesheren zonder bijzondere beroepstitel met toelating om in België te presteren ligt het percentage van niet-Belgen redelijk hoog (45,2%). Deze buitenlandse geneesheren zijn slechts voor 15,3% actief op de Belgische arbeidsmarkt.

Conclusie

Het is belangrijk voor de Belgische planning om de workforce te kunnen opvolgen die afkomstig is uit het buitenland en niet onderworpen is aan quota, in tegenstelling tot de Belgische gediplomeerden.

Het feit dat de mobiliteit zich voordoet op verschillende tijdstippen tijdens het traject van de beroepsbeoefenaar (de basisstudies, de specialiteiten, maar ook de toegang tot het beroep), maakt het moeilijk om dit fenomeen te doorgronden. De meeste studenten uit onze buurlanden, waaruit de meeste buitenlandse studenten afkomstig zijn, hebben in eerste instantie niet de bedoeling om hun beroep uit te oefenen in België, maar zijn van plan om terug te keren naar hun land van oorsprong. De mobiliteit van de andere nationaliteiten kent een andere logica waarbij beroepsbeoefenaars een activiteit op de Belgische arbeidsmarkt uitoefenen voor een korte of langere periode.

In de basisopleiding geneeskunde tellen we, in de Franse gemeenschap, tal van Franse studenten, omwille van het toegangsexamen en de hoge kostprijs van de studies in Frankrijk. Een vergelijkbaar fenomeen, maar minder uitgesproken, zien we in de Vlaamse gemeenschap, met de studenten afkomstig uit Nederland.

Sommige studenten die afkomstig zijn uit het buitenland behalen hun basisdiploma in België en keren terug naar hun land van oorsprong om zich te specialiseren. Het betreft hoofdzakelijk inwoners van onze buurlanden. Dat fenomeen is eerder zeldzaam bij de Fransen en zien we vaker bij de Nederlanders. Dat valt te verklaren door het feit dat Frankrijk, in tegenstelling tot Nederland, een tweede filter toepast bij de toegang tot de specialisatiestages.

Het merendeel van de studenten uit het buitenland starten na de basisopleiding geneeskunde ook hun specialisatie in België.

Bovendien zijn er in het buitenland opgeleide kandidaten die zich in België specialiseren en het systeem van contingentering omzeilen, dat niet van toepassing is op hun in het buitenland behaalde diploma's.

Het is nadat ze hun specialisatie hebben behaald dat sommige studenten uit het buitenland terugkeren naar hun land van oorsprong om er hun beroep uit te oefenen. Ze zijn echter ingeschreven in het kadaster van de gezondheidszorgbeoefenaars die hun beroep mogen uitoefenen in België, aangezien ze een erkenning en een visa hebben verkregen.

Omgekeerd zijn er buitenlanders die volledig buiten België werden opgeleid die naar ons land komen om er te werken. De wetgeving die het vrije verkeer in Europa regelt zorgt voor een eenvoudig systeem van mobiliteit.

Ook al is het beleid op federaal niveau om een volledig autonoom zorgaanbod te garanderen, door een voldoende aantal beroepsbeoefenaars op te leiden in de Belgische universiteiten, toch moeten we vaststellen dat er individuele initiatieven worden genomen door zorginstellingen om personeel aan te werven in het buitenland. In bepaalde medische specialiteiten zijn er, hoewel er in theorie voldoende beoefenaars zijn, namelijk bepaalde activiteiten die niet gegarandeerd zijn, en die tekorten worden opgevuld door mensen te rekruteren in het buitenland.

De analyse van de gegevens met betrekking tot de professionelen op de arbeidsmarkt laat toe om de globale impact van de studenten en professionele activiteit te evalueren.

Het percentage van niet-Belgische artsen met een toelating om hun beroep uit te oefenen varieert per specialiteit. Hetzelfde geldt voor de actieve artsen. Dit kan erop wijzen dat bepaalde specialiteiten aantrekkelijker zijn voor artsen van buitenlandse origine ofwel komen artsen van buitenlandse origine de vacante plaatsen binnen deze specialiteiten invullen.

Over het algemeen is het percentage van in België actieve artsen van buitenlandse origine lager dan het percentage met toelating om het beroep uit te oefenen. Bovendien is het niveau van activiteit (gemiddeld RIZIV VTE) van de artsen van buitenlandse origine lager dan deze van Belgische artsen.

Artsen van buitenlandse origine hebben – in het kader van het RIZIV - dus een lagere activiteit op de Belgische arbeidsmarkt.

VI. BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Tabel per jaar van de diploma's van de Nederlandstalige Belgische universiteiten 2004-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2004 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit (gebaseerd op een extractie uit het kadaster van 17/11/2014).

JAAR DIPLOMA: 2004							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	480	91,3	443	93,3	37	72,5	10
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	38	7,2	28	5,9	10	19,6	3
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	8	1,5	4	0,8	4	7,8	0
TOTAAL	526	100,0	475	100,0	51	100,0	13

JAAR DIPLOMA: 2005							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	404	92,0	383	96,2	21	51,2	8
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	31	7,1	13	3,3	18	43,9	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	4	0,9	2	0,5	2	4,9	0
TOTAAL	439	100,0	398	100,0	41	100,0	8

JAAR DIPLOMA: 2006							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	336	93,3	308	95,7	28	73,7	6
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	22	6,1	13	4,0	9	23,7	1
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	2	0,6	1	0,3	1	2,6	0
TOTAAL	360	100,0	322	100,0	38	100,0	7

JAAR DIPLOMA: 2007

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	397	95,2	369	97,4	28	73,7	5
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	16	3,8	9	2,4	7	18,4	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	4	1,0	1	0,3	3	7,9	0
TOTAAL	417	100,0	379	100,0	38	100,0	5

JAAR DIPLOMA: 2008

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	396	95,2	364	97,1	32	78,0	4
Frankrijk	1	0,2	0	0,0	1	2,4	0
Nederland	13	3,1	7	1,9	6	14,6	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	6	1,4	4	1,1	2	4,9	0
TOTAAL	416	100,0	375	100,0	41	100,0	4

JAAR DIPLOMA: 2009

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	461	95,6	446	97,6	15	60,0	5
Frankrijk	1	0,2	0	0,0	1	4,0	0
Nederland	16	3,3	10	2,2	6	24,0	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	4	0,8	1	0,2	3	12,0	0
TOTAAL	482	100,0	457	100,0	25	100,0	5

JAAR DIPLOMA: 2010

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	548	95,3	523	96,7	25	73,5	8
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	21	3,7	13	2,4	8	23,5	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	6	1,0	5	0,9	1	2,9	0
TOTAAL	575	100,0	541	100,0	34	100,0	8

JAAR DIPLOMA: 2011

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	620	94,1	588	96,2	32	66,7	8
Frankrijk	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Nederland	34	5,2	20	3,3	14	29,2	1
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	5	0,8	3	0,5	2	4,2	0
TOTAAL	659	100,0	611	100,0	48	100,0	9

JAAR DIPLOMA: 2012

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	676	94,2	646	96,6	30	61,2	10
Frankrijk	1	0,1	1	0,1	0	0,0	0
Nederland	31	4,3	18	2,7	13	26,5	3
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	10	1,4	4	0,6	6	12,2	0
TOTAAL	718	100,0	669	100,0	49	100,0	13

JAAR DIPLOMA: 2013

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	694	92,8	641	95,8	53	67,1	4
Frankrijk	1	0,1	1	0,1	0	0,0	0
Nederland	39	5,2	23	3,4	16	20,3	0
Roemenië	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Andere	14	1,9	4	0,6	10	12,7	0
TOTAAL	748	100,0	669	100,0	79	100,0	4

BIJLAGE 2 : Tabel per jaar van de diploma's van de Franstalige Belgische universiteiten 2004-2013 en stageplannen aangevat vanaf 2004 inbegrepen in de contingentering, per nationaliteit (gebaseerd op een extractie uit het kadaster van 17/11/2014).

JAAR DIPLOMA: 2004							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	286	92	265	93	21	81	9
Frankrijk	16	5	13	5	3	12	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	8	3	6	2	2	8	1
TOTAAL	310	100	284	100	26	100	10

JAAR DIPLOMA: 2005							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	273	88	258	89	15	68	6
Frankrijk	23	7	19	7	4	18	1
Nederland	1	0	1	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	15	5	12	4	3	14	0
TOTAAL	312	100	290	100	22	100	7

JAAR DIPLOMA: 2006							
Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	297	93	286	93	11	92	7
Frankrijk	12	4	11	4	1	8	0
Nederland	1	0	1	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	10	3	10	3	0	0	1
TOTAAL	320	100	308	100	12	100	8

JAAR DIPLOMA: 2007

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	283	92	281	92	2	50	5
Frankrijk	18	6	17	6	1	25	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	7	2	6	2	1	25	0
TOTAAL	308	100	304	100	4	100	5

JAAR DIPLOMA: 2008

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	304	90	299	90	5	83	5
Frankrijk	21	6	21	6	0	0	0
Nederland	1	0	1	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	11	3	10	3	1	17	0
TOTAAL	337	100	331	100	6	100	5

JAAR DIPLOMA: 2009

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	331	92	326	92	5	71	6
Frankrijk	17	5	15	4	2	29	1
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	13	4	13	4	0	0	0
TOTAAL	361	100	354	100	7	100	7

JAAR DIPLOMA: 2010

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	359	90	354	90	5	63	5
Frankrijk	15	4	14	4	1	13	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	26	7	24	6	2	25	0
TOTAAL	400	100	392	100	8	100	5

JAAR DIPLOMA: 2011

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	408	89	400	90	8	73	4
Frankrijk	20	4	18	4	2	18	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	29	6	28	6	1	9	0
TOTAAL	457	100	446	100	11	100	4

JAAR DIPLOMA: 2012

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	407	89	395	90	12	71	0
Frankrijk	24	5	23	5	1	6	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	24	5	20	5	4	24	0
TOTAAL	455	100	438	100	17	100	0

JAAR DIPLOMA: 2013

Nationaliteit van de persoon	Aantal diploma's		Aantal stageplannen		Verschil		Opleiding stopgezet
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
België	379	90	371	91	8	62	4
Frankrijk	25	6	23	6	2	15	0
Nederland	0	0	0	0	0	0	0
Roemenië	0	0	0	0	0	0	0
Andere	16	4	13	3	3	23	0
TOTAAL	420	100	407	100	13	100	4

BIJLAGE 3 : Verdeling van de Belgische en niet-Belgische populatie op basis van de verschillende gewesten, in 2014 (bron : FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie).

	BELGISCH		BUITENLANDS		TOTALE POPULATIE	
	AANTAL	%	AANTAL	%	AANTAL	%
Vlaams gewest	5.928.823	92,49	481.882	7,51	6.410.705	100,00
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	778.105	66,88	385.381	33,12	1.163.486	100,00
Waals gewest	3.228.983	90,29	347.342	9,71	3.576.325	100,00
België	9.935.911	89,11	1.214.605	10,89	11.150.516	100,00

